

IZVJEŠĆE O AKTIVNOSTIMA

UREDA ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BIH
ZA 2021. GODINU

**pokretanje
promjena u
životima građana**

Sarajevo, ožujak 2022. godine

SADRŽAJ

RIJEČ GENERALNOG REVIZORA.....	3
1. UVOD	7
1.1. O UREDU ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH.....	7
1.2. STRATEŠKE AKTIVNOSTI.....	8
1.3. RAD ZA VRIJEME PANDEMIJE COVID-19.....	9
1.4. PARLAMENTARNO POVJERENSTVO ODGOVORNO ZA REVIZIJU	9
1.5. PUBLIKACIJE UREDA ZA REVIZIJU	10
2. FINACIJSKA REVIZIJA.....	11
2.1. SEKTOR ZA FINACIJSKU REVIZIJU INSTITUCIJA FEDERACIJE BIH.....	17
2.2. SEKTOR ZA FINACIJSKU REVIZIJU INSTITUCIJA KANTONA, GRADOVA I OPĆINA..	20
2.3. SEKTOR ZA FINACIJSKU REVIZIJU ZAVODA, FONDOVA I AGENCIJA	24
2.4. SEKTOR ZA FINACIJSKU REVIZIJU JAVNIH PODUZEĆA.....	27
2.5. OBAVLJANJE PRETHODNIH FINACIJSKIH REVIZIJA ZA 2021. GODINU.....	29
3. REVIZIJA UČINKA.....	33
3.1. OBAVLJANJE REVIZIJE UČINKA U 2021. GODINI	36
3.1.1. REVIZIJA UČINKA – NOVE TEME.....	37
3.1.2. REVIZIJA UČINKA – PRAĆENJE REALIZACIJE PREPORUKA	37
3.2. PROVOĐENJE NOVIH PREDSTUDIJA.....	38
4. RAZVOJ, METODOLOGIJA I UPRAVLJANJE KVALITETOM	39
5. OSTALE AKTIVNOSTI	41
5.1. FINACIJE I RAČUNOVODSTVO	41
5.2. LJUDSKI RESURSI, PRAVNI I OPĆI POSLOVI	43
5.3. INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE.....	44
6. SURADNJA I KOMUNIKACIJE	46
6.1. UPITNIK SUBJEKATA REVIZIJE	50
6.1.1. UPITNIK SUBJEKATA FINACIJSKE REVIZIJE.....	50
6.1.2. UPITNIK SUBJEKATA REVIZIJE UČINKA.....	51
7. KOORDINACIJSKI ODBOR VRHOVNIH INSTITUCIJA ZA REVIZIJU	53
8. REZIME.....	54

RIJEČ GENERALNOG REVIZORA

U protekloj godini, iako je pandemija i dalje uticala na način života, rad Ureda za reviziju uveliko se prilagodio „novom normalnom“. Izvršili smo 101 finansijsku reviziju i objavili sedam izvještaja revizije učinka. Ispratili smo upravljanje javnim sredstvima u periodu krize: usmjerili smo se na subjekte u Federaciji BiH koji su imali važnu ulogu u smanjenju negativnih posljedica pandemije. Stoga su revidirana kantonalna ministarstva finansija, privrede i zdravstva, te federalne i kantonalne zdravstvene ustanove i zavodi. Revizijom učinka analizirali smo efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije.

Revizorka i revizori prilagođavali su se nastalim okolnostima – po potrebi, reviziju su obavljali elektronski, uskladili su terminski plan sa zahtjevima subjekata, s njima su komunicirali putem online platformi... Ipak, svaka prilika iskorištena je za rad na terenu i direktan razgovor s kontakt-osobama. Marljivost i timski rad svih zaposlenika osigurali su uspješnu realizaciju plana revizije.

Javnost je bila pravovremeno upoznata s revizorskim izvještajima, koji su bili praćeni saopćenjima. Mediji su pokazali veliko interesovanje za naše nalaze. Anketirali smo subjekte revizije kako bismo dobili povratne informacije i unaprijedili kvalitet rada.

Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju održala je 19 sjednica na kojima se raspravljalo o revizorskim izvještajima i pet sjednica na kojima su usvajani zapisnici, pokrenute inicijative i dogovori o obukama i drugim tekućim pitanjima. Nadam se da će nakon održanih rasprava sa revidiranim subjektima javna odgovornost biti veća i da će se implementirati preporuke koje smo im dali.

Važno mi je istaći da je Ured prošle godine bio domaćin međunarodnog seminara Evropske organizacije regionalnih revizijskih institucija. Tema seminara bila je vrlo aktuelna: „Vrijednosti i koristi regionalnih revizijskih institucija u kontekstu pandemije COVID-19“. Također, osoblju Ureda omogućena je kontinuirana edukacija putem webinar. U ovoj godini nastojat ćemo pojačati kadrovske kapacitete kako bi se povećao obim revizija.

U okruženju koje se stalno mijenja, Ured je spreman da odgovori na nove izazove i rizike i nastavi raditi na ostvarenju svoje misije – da doprinese boljem upravljanju javnim resursima i pokretanju pozitivnih promjena, za dobrobit cjelokupne zajednice. Time će zadržati ugled u javnosti i ostati uzorna i kredibilna institucija, koja zaslužuju povjerenje građanki i građana.

Dževad Nekić, generalni revizor

ISSAI 20 – Principi transparentnosti i odgovornosti

Svrha ovog dokumenta je unapređenje principa transparentnosti i odgovornosti vrhovnih revizorskih institucija (VRI), kako bi svojim primjerom pokazale dobro upravljanje i dobre prakse. VRI čine dio ukupnog pravnog i ustavnog sustava u svojim državama i odgovaraju određenim stranama, uključujući zakonodavna tijela i javnost. Odgovorne su za planiranje i provođenje poslova iz svoje nadležnosti, kao i za korištenje odgovarajućih metodologija i standarda s ciljem promoviranja odgovornosti i transparentnosti nad provođenjem javnih aktivnosti, ispunjavanja svojih zakonskih obveza i odgovornosti na potpun i objektivan način.

Veliki izazov s kojim se suočavaju sve VRI jeste promoviranje boljeg razumijevanja njihovih različitih uloga i zadataka u društvu. Sukladno svojim zakonskim nadležnostima i primjenljivim zakonskim okvirom, informacije o VRI bi, stoga, trebale biti uvijek dostupne i relevantne. Njihovi radni procesi, aktivnosti i proizvodi trebaju biti transparentni. One bi, također, trebale otvoreno komunicirati s medijima i drugim zainteresiranim stranama i biti vidljive u javnosti.

Princip 6:

- VRI upravlja svojim poslovima ekonomično, efikasno, efektivno i sukladno zakonima i propisima, i javno o tome izvještuje;
- Financijska izvješća VRI dostupna su javnosti i podliježu neovisnoj vanjskoj reviziji ili parlamentarnom pregledu;
- VRI procjenjuje i izvještuje o svojim poslovima i učinku rada u svim oblastima, kao što je financijska revizija, revizija usklađenosti, sudski poslovi (VRI utemeljene kao sudovi), revizija učinka, ocjena programa i zaključci u vezi s poslovima javne uprave;
- VRI održava i razvija vještine i stručnosti potrebne za vršenje poslova s ciljem ispunjenja svoje misije i odgovornosti;
- VRI upoznaje javnost o svom ukupnom proračunu i izvještuje o porijeklu svojih financijskih sredstava (parlamentarna aproprijacija, opći proračun, ministarstvo financija, agencije, naknade) i kako se ta sredstva koriste;
- VRI procjenjuje i izvještuje o efikasnosti i efektivnosti korištenja svojih sredstava;
- VRI prati svoju vidljivost u javnosti, rezultate i utjecaj putem eksternog dostavljanja povratnih informacija.

KRATKI PREGLED AKTIVNOSTI U 2021. GODINI

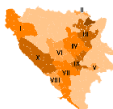

**101
FINANCIJSKA
REVIZIJA**

Uz Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu revidirano je:

26 korisnika
Proračuna FBiH

17 kantona i
kantonalnih
proračunskih
korisnika

21 poduzeće u
većinskom državnom
vlasništvu

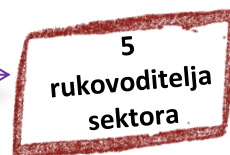
19 gradova i općina

17 zavoda, fondova,
agencija i javnih
ustanova

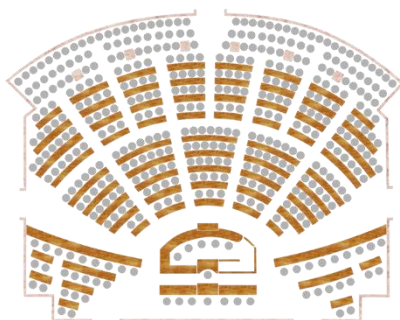

18
timova

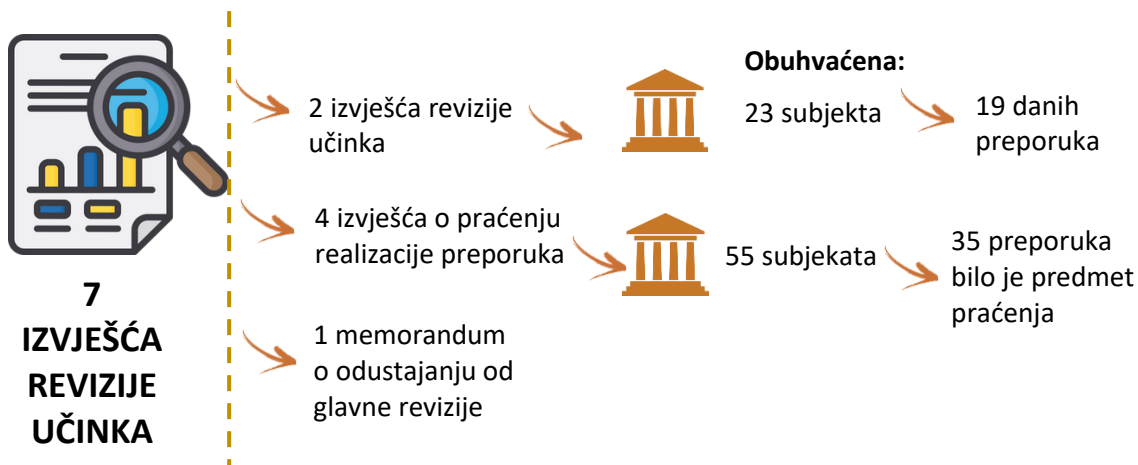

602 službena putovanja

u 36 lokacija u Federaciji BiH

Održano 14 javnih saslušanja
Parlamentarnog povjerenstva
odgovornog za reviziju

Domaćin međunarodnog seminara
Europske organizacije regionalnih
revizijskih institucija, na temu

**„Vrijednosti i koristi regionalnih
revizijskih institucija u kontekstu
pandemije COVID-19“**

**Kontinuirana edukacija osoblja
putem webinarâ**

1. UVOD

Na temelju članka 6. stav (2) Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine¹ i članka 51. Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine² donosi se **Izvešće o aktivnostima Ureda za reviziju institucija u Federaciji BiH za 2021. godinu**,³ koje sadrži informacije o poslovanju i financijsko izvješće Ureda za reviziju institucija u Federaciji BiH⁴ za tu godinu. Dostavlja se Parlamentarnom povjerenstvu odgovornom za reviziju i objavljuje na internet-stranici www.vrifbih.ba.

1.1. O UREDU ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

TEMELJNI PODACI:

- **Od 2000. godine** Ured za reviziju je vrhovna revizorska institucija u Federaciji BiH
- **Zakonom o reviziji** uređeni su ciljevi, rukovođenje, nadležnosti i ovlaštenja, izvješćivanje i financiranje Ureda
- **Neovisan** je u provođenju svojih dužnosti i nadležnosti i ne podliježe upravljanju ili kontroli bilo koje druge osobe ili institucije
- **Sjedište** Ureda je u Sarajevu, a područni uredi nalaze se u Mostaru, Tuzli i Bihaću
- **Rukovodstvo:** generalni revizor, i zamjenik koji mu pomaže u obavljanju dužnosti
- **Proračun za 2020. godinu:** 4.814.055 KM
- **Broj zaposlenih** s 31. 12. 2021. godine: pored generalnog revizora i zamjenika, u Uredu za reviziju bile su zaposlene 72 osobe (57 revizorki i revizora)

ŠTO RADIMO:

- **Financijske revizije, revizije učinka i druge specifične revizije**
- **Preko 2.000 subjekata** u Federaciji BiH, prema uspostavljenom Registru subjekata
- **Svake godine revidiramo** Izvešće o izvršenju Proračuna Federacije BiH, Parlament FBiH, Predsjednika FBiH, Vladu FBiH i njena ministarstva

¹ „Službene novine Federacije BiH“, br. 22/06; u daljnjem tekstu: Zakon o reviziji

² Broj: 09-02-1213/16 od 30. 9. 2016. godine i broj: 12-02-1213-7-PUO/16 od 15. 10. 2019. godine

³ U daljnjem tekstu: Godišnje izvješće

⁴ U daljnjem tekstu: Ured za reviziju

- **Primjenjujemo** INTOSAI standarde vrhovnih revizorskih institucija⁵ i revizorske standarde Međunarodne federacije računovođa (IFAC)
- **Osiguravamo nezavisna mišljenja** o izvršenju proračuna i finansijskim izvješćima, korištenju resursa i upravljanju državnom imovinom od Vlade, proračunskih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i javnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine
- Vršimo pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti u pogledu **ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti** kojima ta institucija koristi svoje resurse
- **Informiramo** Parlament FBiH, druge zakonodavne organe i organe odlučivanja, kao i javnost, o nalazima revizije

1.2. STRATEŠKE AKTIVNOSTI

U ovoj godini počeli smo provoditi aktivnosti iz Strategije razvoja 2021–2025. godine. Nastojali smo u svakodnevnom radu posebno promovirati nezavisnost, inovativnost, povjerenje, profesionalnost i povjerljivost.

Ostvarili smo napredak u nizu područja:

afirmirana je uloga Ureda kao nezavisne vrhovne revizorske institucije

proveden je veći broj revizija, s ciljem jačanja javne odgovornosti i dobrog upravljanja javnim sredstvima u Federaciji BiH

povećana je implementacija preporuka danih u revizorskim izvješćima

bili smo usmjereni na aktualne probleme i oblasti u FBiH

osiguran je veći broj ljudskih i materijalnih resursa i unaprijeđene su profesionalne kompetencije revizorskog i nerevizorskog osoblja

pojačana je suradnja s drugim revizorskim institucijama i profesionalnim tijelima u oblasti revizije na lokalnoj i međunarodnoj razini

više smo zastupljeni u medijima i javnosti

⁵ INTOSAI: Međunarodna organizacija vrhovnih revizorskih institucija

1.3. RAD ZA VRIJEME PANDEMIJE COVID-19

Pandemija COVID-19 je i u 2021. godini nastavila utjecati na način rada Ureda i subjekata za reviziju. Iako smo se **prilagodili novonastalim okolnostima** djelomičnim prelaskom na elektronski sustav obavljanja revizije, e-komunikacijama, usklađivanjem terminskog plana s brojnim zahtjevima subjekata, i uslijed odsustva revizorskog osoblja, **rad revizora je ipak u značajnijoj mjeri obavljen na terenu, neposredno kod subjekata**. Ovo nam je omogućilo prikupljanje dovoljne i primjerene revizorske dokumentacije i obavljanje razgovora s kontakt-osobama.

Zbog povećanog i dugotrajnijeg odsustva revizorskog osoblja, dolazilo je do promjena u sastavu timova, ali ove otežane okolnosti bile su kompenzirane **timskim radom i posvećenošću svih zaposlenica i zaposlenika**.

Kako bismo demonstrirali svoju relevantnost i važnost za građanstvo i revizijama ispratili upravljanje javnim sredstvima u razdoblju krize i povećanog rizika, **usmjerili smo se na subjekte u Federaciji BiH čije su aktivnosti imale značajniju ulogu u smanjenju negativnih posljedica uzrokovanih pandemijom**. Tako su revidirana kantonalna ministarstva financija, privrede i zdravstva, te federalne i kantonalne zdravstvene ustanove i zavodi za 2020. godinu, a revizijom učinka analizirali smo efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19.

1.4. PARLAMENTARNO POVJERENSTVO ODGOVORNO ZA REVIZIJU

Parlamentarno povjerenstvo odgovorno za reviziju⁶ je zajedničko radno tijelo oba doma Parlamenta FBiH.

Povjerenstvo organizira javna saslušanja revidiranih subjekata u nadležnosti Federacije BiH, kojima prisustvuju predstavnici Ureda za reviziju. Cilj je da članovi Povjerenstva saslušaju razloge za utvrđene nepravilnosti, **te da izvijeste i daju zaključke Parlamentu FBiH, koji može na temelju nalaza i preporuka revizije smanjiti proračun jedne ili više institucija ili poduzeti druge odgovarajuće korektivne mjere.**⁷

Tijekom 2021. godine **Parlamentarno povjerenstvo odgovorno za reviziju održalo je 19 sjednica:**

- ✓ **14** – na kojima se raspravljalo o 65 izvješća financijske revizije **za 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu** koja su imali negativno ili mišljenje s rezervom i o jednom izvješću revizije učinka; ova izvješća su iz nadležnosti Parlamenta FBiH;
- ✓ **5** – na kojima se razmatralo usvajanje zapisnika s prethodnih sjednica, davale inicijative, postizali dogovori za obuke i javna saslušanja, vršio pregled novoobjavljenih izvješća Ureda za reviziju, te druga tekuća pitanja.

⁶ U daljnjem tekstu: Povjerenstvo

⁷ Čl. 16, točka 4. Zakona o reviziji

„Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“ je **prvo izvješće revizije učinka** koje je Povjerenstvo razmatralo i usvojilo, te se očekuje nastavak ove prakse za veliki broj izvješća revizije učinka koja do sada nisu razmatrana.

Parlamentarno povjerenstvo imalo je izuzetno važnu ulogu u ispitivanju predstavnika revidiranih subjekata koji su imali mogućnost da iznesu svoje stavove o utvrđenim nalazima u izvješćima. Nakon održanih rasprava sačinilo je dva izvješća o izvršenim saslušanjima, i to o revizorskim izvješćima revidiranih subjekata i korisnika Proračuna Federacije BiH za 2019. i za 2020. godinu. Izvješće za 2019. godinu jednoglasno je usvojeno na oba doma Parlamenta FBiH.

Obavještavam Vas da je Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine na nastavku 13. sjednice od 14.10.2021. godine, razmatrao Izvješće Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju o revizorskim izvješćima revidiranih subjekata i korisnika Proračuna Federacije BiH za 2019. godinu, te je usvojio slijedeći

ZAKLJUČAK

1. Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine prihvća Izvješće Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju o revizorskim izvješćima revidiranih subjekata i korisnika Proračuna Federacije BiH za 2019. godinu koji su bili predmet javnih saslušanja Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju i obavezuje revidirane subjekte da pristupe otklanjanju pojedinačnih nedostataka utvrđenih u izvješćima.

1.5. PUBLIKACIJE UREDA ZA REVIZIJU

U 2021. godini na internet-stranici objavili smo sljedeće publikacije i akte:

[izvješća o izvršenim finansijskim revizijama](#)

[izvješća revizije učinka](#)

[Izvješće o najvažnijim nalazima i preporukama za 2020/2021. godinu](#)

[Izvješće o aktivnostima za 2020. godinu](#)

[Plan i program rada za 2022. godinu](#)

[saopćenja za javnost i informativna saopćenja o izvršenim revizijama](#)

[plan javnih nabava, konkurse, pozive i odluke](#)

2. FINACIJSKA REVIZIJA

Financijska revizija obuhvata reviziju finansijskih izvješća i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvješćima sa zakonima i propisima, te se daju dva mišljenja.

Prilikom obavljanja revizije, shodno revizorskim standardima, Ured za reviziju pregleda finansijska izvješća i pripadajuće račune institucija kod kojih se vrši revizija, s ciljem procjene da li su finansijska izvješća pouzdani i odražavaju li u potpunosti rezultate izvršenja proračuna. Također se procjenjuje da li rukovoditelji institucija primjenjuju zakone i propise, da li koriste sredstva za odgovarajuće namjene, ocjenjuje se finansijsko upravljanje, funkcija unutarnje revizije i sustavi unutarnjih kontrola.⁸

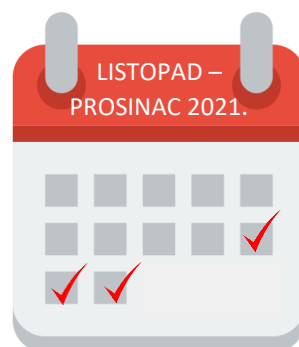
Financijska revizija obavlja se u dva dijela; prvi dio je prethodna revizija, koja se vrši na terenu od listopada tekuće godine do siječnja naredne godine, dok se konačna revizija obavlja nakon predaje finansijskih izvješća, a konačni rok utvrđen je planom revizije. Budući da ovo godišnje izvješće obuhvaća provedene aktivnosti u tijeku jedne kalendarske godine, u nastavku su kronološki prikazane aktivnosti finansijske revizije u 2021. godini:

Završetak prethodnih revizija koje su započete u listopadu 2020. godine i priprema za konačne revizije

Obavljanje konačnih revizija za 2020. godinu

Početak obavljanja prethodnih revizija za 2021. godinu

U prethodnoj reviziji prati se primjena ranije danih preporuka,⁹ te druge aktivnosti sukladno metodologiji. Nakon završetka prethodne revizije, shodno Međunarodnom revizorskom standardu 265,¹⁰ važni nedostaci u unutarnjim kontrolama, otkriveni tijekom revizije, saopćavaju se rukovoditelju subjekta revizije usmeno i/ili u formi Pisma menadžmentu.

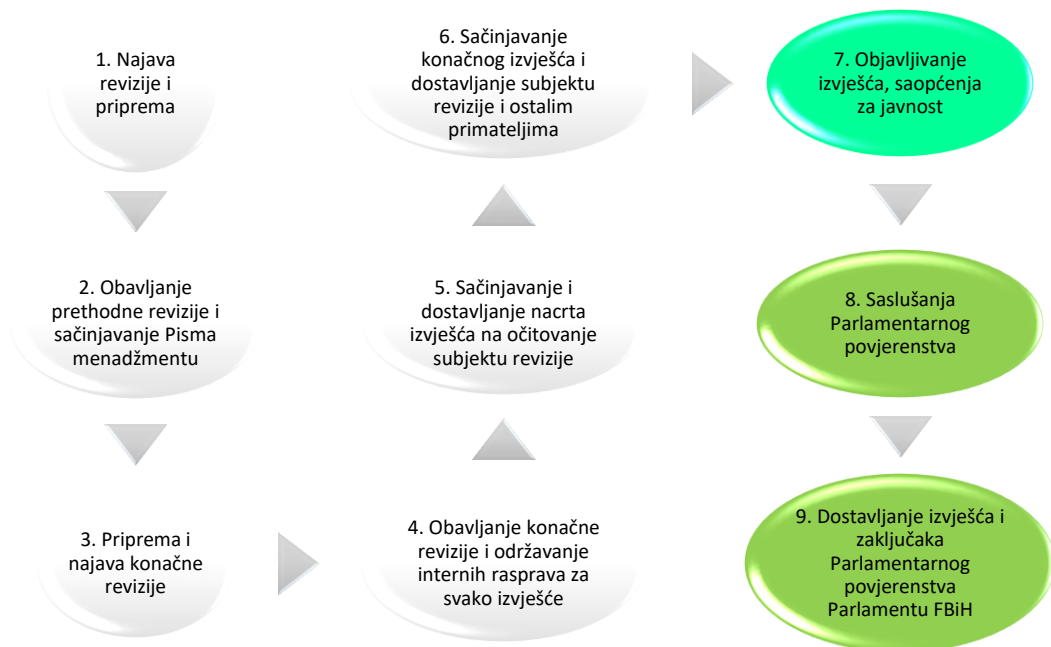
⁸ Čl. 13. stav 1) i 2) Zakona o reviziji

⁹ Čl. 13. stav 3) Zakona o reviziji

¹⁰ „Saopštavanje nedostataka u internim kontrolama onima koji su zaduženi za upravljanje i menadžmentu“

U konačnoj reviziji obavljaju se završni testovi i sačinjava se nacrt izvješća o finansijskoj reviziji. S ciljem osiguranja kvalitete, stručni kolegij Ureda vrši pregled i kontrolu svih nacrti i obavljaju se interne rasprave s revizorima. O izvješćima se raspravlja po grupama subjekata, odnosno po njihovoj srodnosti, kako bi se osigurala konzistentnost.

Finalni nacrti izvješća dostavljaju se subjektima revizije na očitovanje.¹¹ Nakon očitovanja, priprema se i dostavlja konačno izvješće o izvršenoj reviziji, te objavljuje na internet-stranici, sukladno Zakonu o reviziji.

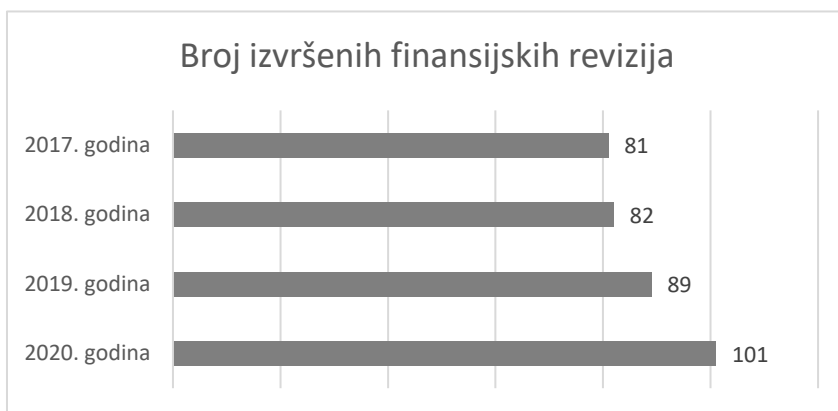

Dijagram: Temeljni koraci u procesu revizije

¹¹ Čl. 15. Zakona o reviziji

2.1 OBAVLJANJE FINACIJSKIH REVIZIJA ZA 2020. GODINU

- ✓ **Najveći do sada broj izvršenih revizija: 101**
- ✓ **Shodno Planu, sve revizije provedene su do 30. rujna 2021. godine**
- ✓ **Sva izvješća dostavljena su subjektima za reviziju i nadležnim institucijama, te objavljena na internet-stranici Ureda za reviziju i dobro medijski popraćena**
- ✓ **15 izvješća dostavljeno je nadležnim organima za provođenje zakona**
- ✓ **Pregled revizija kod kojih su kvalificirane javne nabave dostavljen je Agenciji za javne nabave**
- ✓ **Poslano 19 pisama menadžmentu o uočenim nepravilnostima iz prethodne revizije**

Poslove finansijske revizije obavljala su četiri sektora/organizacijske jedinice,¹² koje su organizirane prema vrsti subjekata za reviziju, i IT revizori iz Odjeljenja za informacijske tehnologije.

Za 2020. godinu izvršena je revizija Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH (4.730.205.318 KM) i 100 subjekata:

- 19 obveznih revizija,
- 7 korisnika Proračuna FBiH,
- 5 kantona, 12 institucija kantona, 4 grada i 15 općina,
- 17 zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova,
- 21 poduzeće u većinskom državnom vlasništvu.

Planirana revizija JKP-a „Zenicatrans – prevoz putnika“ d.o.o. Zenica obustavljena je zbog nemogućnosti dobivanja revizorskih dokaza, o čemu je obaviješteno Parlamentarno povjerenstvo odgovorno za reviziju. Revizije „Pretisa“ d.d. Vogošća i „Operatora za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju“ obuhvatile su 2019. i 2020. godinu.

¹² Sektor za finansijsku reviziju institucija FBiH, Sektor za finansijsku reviziju institucija kantona, gradova i općina, Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova i agencija i Sektor za finansijsku reviziju javnih poduzeća

Subjekti revizije dužni su dostaviti odgovor o poduzetim radnjama Uredu za reviziju u roku od 60 dana od dobivanja konačnog izvješća, radi premašivanja slabosti, neregularnosti i prekršaja identificiranih u revizorskom izvješću.¹³ **Odgovor o poduzetim radnjama nakon izvršenih revizija za 2020. godinu nije dostavilo 10 subjekata revizije: Federalno ministarstvo okoliša i turizma, Hercegbosanska županija, Ministarstvo privrede Srednjobosanskog kantona, Javna ustanova Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo, Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona, Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine, Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidne djece i omladine Pazarić, JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje, „Pretis“ d.d. Vogošća i PS Vitezit d.o.o. Vitez – u stečaju.**

Sačinjeno je **Revizorsko izvješće o najvažnijim nalazima i preporukama za 2020/2021. godinu** sukladno članku 16(6) Zakona o reviziji. U njemu su prezentirani temeljni podaci o svim provedenim revizijama za 2020/2021. godinu, te glavni nalazi i preporuke. Dostavljeno je Parlamentu FBiH i objavljeno na internet-stranici Ureda za reviziju, shodno Zakonu o reviziji.

U tabeli je pregled danih mišljenja za 2020. godinu po grupama subjekata.

Redni broj	Grupe subjekata revizije	Ukupno revidirano	Dano mišljenje							
			o financijskim izvješćima				o usklađenosti sa zakonskim propisima			
			Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano	Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu	1	1	0	0	0	0	1	0	0
2	Korisnici proračuna FBiH	26	21	4	0	1	5	21	0	0
3	Kantoni i kantonalni proračunski korisnici	17	7	10	0	0	0	17	0	0
4	Gradovi i općine	19	1	16	2	0	1	18	0	0
5	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	17	10	6	1	0	4	12	1	0
6	Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu	21	2	11	7	1	1	17	3	0
	Ukupno	101	42	47	10	2	11	86	4	0

U izvješćima je dano ukupno 1.612 preporuka. Kod 53 subjekta **izvršena je analiza i ocjena** postupanja po preporukama danim u izvješćima iz prethodnih godina. Kod 19 subjekata **nije vršena** ocjena postupanja po preporukama s obzirom na to da je od prethodne revizije proteklo deset i više godina, a preostalih 29 subjekata revidirano je **prvi put**.

¹³ Članak 16(3) Zakona o reviziji

U tabeli je pregled **broja danih preporuka za 2020. godinu i ocjena postupanja po preporukama iz ranijih revizija:**

Redni broj	Grupe subjekata revizije	Broj danih preporuka za 2020. godinu	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u ranijim godinama				
			Realizirano	Djelomično realizirano	Nije realizirano	Bez ocjene/ Neprovedivo	UKUPNO (4+5+6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu	25	2	0	25	1	28
	Postotak (%)		7%	0%	89%	4%	100%
2	Korisnici proračuna FBiH	383	123	64	196	24	407
	Postotak (%)		30%	16%	48%	6%	100%
3	Kantoni i kantonalni proračunski korisnici	267	56	21	68	4	149
	Postotak (%)		38%	14%	45%	3%	100%
4	Gradovi i općine	320	46	16	15	1	78
	Postotak (%)		59%	21%	19%	1%	100%
5	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	295	131	65	35	12	243
	Postotak (%)		54%	27%	14%	5%	100%
6	Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu	322	34	14	30	4	82
	Postotak (%)		41%	17%	37%	5%	100%
UKUPNO		1.612	392	180	369	46	987
Postotak (%)			40%	18%	37%	5%	100%

IT revizija vršena je u okviru finansijskih revizija za 2020. godinu kod sljedećih subjekata:

Red. br.	Naziv subjekta
1.	Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (Generalno tajništvo)
2.	Federalno ministarstvo financija/Federalno ministarstvo financija
3.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata
4.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
5.	Porezna uprava Federacije BiH
6.	Federalni zavod za zapošljavanje
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH
8.	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona
9.	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona
10.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona
11.	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona

Kod dijela subjekata revizije praćeno je provođenje IT preporuka iz prethodnih godina, a kod dijela se sudjelovalo u reviziji onih procesa koji su značajno zavisni od IT sustava.

- IT revizija provodi se uz primjenu Vodiča za IT reviziju i sukladno principima dobrih praksi upravljanja (COBIT okvir) i dobrih praksi IT sigurnosti (ISO 27002). Unapređenje metodologije i prakse procesa IT revizije vrši se kontinuirano i shodno raspoloživim IT resursima.

Zbog nedovoljne regulative ove značajne oblasti, nalazi i preporuke IT revizije više godina se ponavljaju, te je vidljivo da postoje nedostaci unutarnjih IT kontrola i IT sustava subjekata revizije. Nalazi i preporuke prezentiraju se subjektu u revizorskom izvješću, a prati se i provođenje IT preporuka iz izvješću iz prethodnih godina.

U nastavku je pregled ostalih aktivnosti koje su provedene u vezi s finansijskim revizijama za 2020. godinu:

- Na temelju procjene rizika procesa javnih nabava i zahtjeva revizorskih timova izvršen je **angažman stručnjaka** s ciljem ispomoći pri reviziji javnih nabava;
- Ured za reviziju, sukladno članku 16(1) Zakona o reviziji, može dostaviti konačno izvješće bilo kojoj instituciji na nadležno postupanje, a sukladno članku 19. dužan je obavijestiti nadležne organe za provođenje zakona kada postoje indicije značajnih kršenja zakona. Krajem 2021. godine, shodno ovim odredbama, **poslano je 15 izvješća o finansijskoj reviziji za 2020. godinu nadležnim organima za provođenje zakona i skrenuta im je pažnja na određene nalaze.** Još u ranijem razdoblju Ured za reviziju stavio je na raspolaganje svoje resurse tužilaštvima radi bolje suradnje i postupanja po dostavljenim revizorskim izvješćima.

2.1. SEKTOR ZA FINACIJSKU REVIZIJU INSTITUCIJA FEDERACIJE BiH

U Sektoru za finacijsku reviziju institucija Federacije BiH do kraja rujna 2021. godine izvršene su konačne revizije za 2020. godinu Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH i 26 institucija koje su financirane iz Proračuna FBiH.

Proračun Federacije BiH za 2020. godinu planiran je za 61 korisnika u iznosu od 5.508.930.679 KM, dok su ukupno ostvareni rashodi i izdaci iznosili 4.730.205.318 KM.

Izvršena je revizija 26 korisnika proračuna čiji proračun je planiran u iznosu od 5.351.561.200 KM (97,14% od ukupnog Proračuna FBiH), a ukupni rashodi i izdaci iznosili su 4.574.102.920 KM (96,70% od ukupno iskazanih rashoda i izdataka). Revidiran je i Federalni zavod za penzijsko/irovinsko i invalidsko osiguranje, koji je od 1. 1. 2020. godine prešao na poslovanje putem Trezora Proračuna FBiH, čiji proračun je planiran u iznosu od 2.411.689.441 KM, a rashodi i izdaci iznosili su 2.334.660.652 KM.

Revizijom Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2020. godinu za finacijska izvješća dano je pozitivno mišljenje, a za usklađenost mišljenje s rezervom i 25 preporuka. Ovo je konsolidirano izvješće, te daje sliku potrošnje na razini Proračuna Federacije BiH.

U tabeli je pregled subjekata u nadležnosti ovog Sektora, s temeljnim podacima:

(u KM)

Redni broj	Subjekti revizije	Izvršenje proračuna za 2020. godinu	Dano mišljenje		Broj danih preporuka
			o finacijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu	4.730.205.318	Pozitivno	S rezervom	25
Korisnici Proračuna FBiH					
1.	Parlament Federacije BiH	13.164.234	Pozitivno	S rezervom	18
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika Federacije BiH	2.297.386	Pozitivno	S rezervom	11
3.	Vlada Federacije BiH	23.304.817	Pozitivno	S rezervom	10
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	7.500.105	Pozitivno	Pozitivno	7
5.	Federalno ministarstvo pravde	3.549.847	Pozitivno	S rezervom	18
6.	Federalno ministarstvo financija	1.144.906.568	Pozitivno	S rezervom	39
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	53.020.198	Pozitivno	S rezervom	9
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	96.475.093	Pozitivno	S rezervom	11

9.	Federalno ministarstvo zdravstva	88.877.003	Pozitivno	S rezervom	18
10.	Federalno ministarstvo trgovine	1.370.590	Pozitivno	Pozitivno	9
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	5.069.895	Pozitivno	S rezervom	12
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	98.943.488	Pozitivno	S rezervom	9
13.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata	339.449.448	Pozitivno	S rezervom	18
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	1.563.434	Pozitivno	Pozitivno	7
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	177.304.664	Pozitivno	S rezervom	16
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.271.570	S rezervom	S rezervom	20
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	26.934.222	Pozitivno	Pozitivno	11
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti	5.273.192	Pozitivno	S rezervom	14
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	32.923.654	Pozitivno	S rezervom	13
20.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH	13.097.566	S rezervom	Pozitivno	12
21.	Porezna uprava Federacije BiH	45.742.821	Pozitivno	S rezervom	11
22.	Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH	9.252.257	Pozitivno	S rezervom	8
23.	Federalna direkcija robnih rezervi	3.014.702	S rezervom	S rezervom	21
24.	Federalna uprava za civilnu zaštitu	35.518.826	Pozitivno	S rezervom	21
25.	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje	2.334.660.652	Suzdržano	S rezervom	25
26.	Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	616.688	S rezervom	S rezervom	15
UKUPNO		4.574.102.920			383

Najvažniji nalazi iz obavljenih revizija odnose se na:

- Sustav unutarnjih kontrola kod proračunskih korisnika i unutarnja revizija nisu adekvatno uspostavljene, kako je predviđeno Zakonom o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.
- Proračunom FBiH za 2020. godinu, kao i ranijih godina, nisu planirana sredstva za izmirenje dospjelih obveza po temelju sudskih presuda i izvršnih sudskih rješenja iz prethodnog razdoblja, sredstva kapitalnog transfera za izgradnju autocesta i brzih cesta nisu realno planirana (uvažavajući spremnost predviđenih projekata i potrebno vrijeme za realizaciju) i dr. Planiranje Proračuna FBiH za 2020. godinu nije u potpunosti vršeno prema zakonskim i drugim propisima, s obzirom na to da nisu poduzete aktivnosti na izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2020. godinu, u dijelu raspolaganja neutrošenih sredstava namijenjenih za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica izazvanih pandemijom COVID-19.
- Planiranje i realizacija dijela sredstava tekućih i kapitalnih transfera nije izvršena s jasno utvrđenom svrhom dodjele, mjerljivim kriterijima, a proračunski korisnici nisu vršili adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom s obzirom na to da se pojedinim proračunskim korisnicima konstantno odobravaju sredstva transfera, iako u prethodnim godinama nisu poduzimali adekvatne aktivnosti nad utvrđivanjem namjenskog utroška, izvješćivanju i praćenju efekata od uložених sredstava.
- Jedan od općih i posebnih ciljeva, prema Uredbi o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, bio je očuvanje radnih mjesta. Dana je prednost padu oporezivog prometa i ostvarenom izvozu u odnosu na broj zaposlenih, čime je omogućeno da se značajna sredstva dodijele i korisnicima s jednim zaposlenikom. Prilikom donošenja Uredbe nije se vodilo računa o smanjenju zaposlenih od proglašenja stanja nesreće, niti o razlozima koji su doveli do toga, kao ni o pomoći svim djelatnostima kojima je, naredbama Kriznog štaba FBiH, bio ograničen ili zabranjen rad. Utvrđeni opći uvjeti za dodjelu financijske pomoći i kriteriji nisu u potpunosti osigurali da se financijska pomoć usmjeri na subjekte koji su bili najviše pogođeni nastalom krizom.
- Obavljanjem financijskog poslovanja Federalnog zavoda za penzijsko/irovinsko i invalidsko osiguranje preko Proračuna FBiH nije osigurano evidentiranje i praćenje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu mirovina, koji su propisani Zakonom o mirovinskom i invalidskom osiguranju. Financijsko poslovanje uspostavljeno na ovakav način ne daje informacije o izvorima i utrošku sredstava, odnosno koliko je sredstava isplaćeno iz Proračuna FBiH za mirovine ostvarene po povoljnijim uvjetima, niti je poznato koliko je sredstava za redovite mirovine isplaćeno iz doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje.

- Ukupna plaćena taksa na nepovučena kreditna sredstva zaključno s 31. 12. 2020. godine iznosila je 18.196.355 KM, od čega se na taksu plaćenu u 2020. godini odnosi 3.158.099 KM. Iznos nepovučenih kreditnih sredstava za koje je ugovorena i plaća se taksa zaključno s 31. 12. 2020. godine bio je 660.602.355 KM (odnosi se na 16 projekata).
- Nisu poduzete sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja od krajnjih korisnika kredita za pravna lica i kantone, koji su na temelju supsidijarnih ugovora s FBiH preneseni na krajnje korisnike (JP Ceste FBiH, JP Željeznice FBiH, Tuzlanski, Bosansko-podrinjski, Unsko-sanski kanton, Zapadnohercegovačka županija i drugi).
- Nabave roba, usluga i radova nisu u potpunosti vršene sukladno Zakonu o javnim nabavama u dijelu planiranja nabava, izbora postupka, dijeljenja nabava, izrade tenderske dokumentacije, neblagovremenog pokretanja postupka, nastavka suradnje s dobavljačima iz prethodnog razdoblja, te praćenja realizacije zaključenih ugovora.
- Angažiranje vanjskih suradnika temeljem ugovora o djelu vršeno je za obavljanje redovnih poslova koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji.
- Kod proračunskih korisnika koji su zaduženi za implementaciju razvojno-investicijskih projekata, koji se financiraju iz kreditnih i grant sredstava, nije uspostavljena adekvatna knjigovodstvena evidencija i financijsko izvješćivanje sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.
- Nisu provedeni zakonski propisi vezani za rješavanje pitanja imovine, potraživanja i obveza Federalnog ministarstva obrane, Vojske FBiH, Carinske uprave FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, koje su ugašene, a čija je imovina prešla na državnu razinu.

2.2. SEKTOR ZA FINACIJSKU REVIZIJU INSTITUCIJA KANTONA, GRADOVA I OPĆINA

U Sektoru su izvršene revizije 36 subjekata za 2020. godinu, i to pet kantona, 12 kantonalnih proračunskih korisnika i 19 jedinica lokalne samouprave.

Revidirano je pet kantona koji nisu bili obuhvaćeni planom revizije prethodne godine. Njihovi proračuni planirani su u ukupnom iznosu od 994.656.747 KM. **Ukupni prihodi i primici revidiranih kantona iskazani su u financijskim izvješćima u iznosu od 858.716.042 KM, a rashodi i izdaci u iznosu od 890.016.654 KM.**

Pored kantona, izvršene su (prvi put) revizije 12 kantonalnih proračunskih korisnika, čiji proračuni su planirani u ukupnom iznosu od 183.695.528 KM, dok su ukupni rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 145.147.480 KM.

Obavljene su i revizije četiri grada i 15 općina, čiji su proračuni planirani u ukupnom iznosu od 382.986.085 KM. Ukupni prihodi i primici u njihovim finansijskim izvješćima iskazani su u iznosu od 288.153.278 KM, a rashodi i izdaci u iznosu od 286.267.700 KM.

Predmet revizije šest revidiranih jedinica lokalne samouprave bila su konsolidirana finansijska izvješća (godišnja izvješća za proračune jedinica lokalne samouprave), koja čine pojedinačna godišnja finansijska izvješća ukupno 23 proračunska korisnika.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata za 2020. godinu, s iskazanim ukupnim rashodima i izdacima u finansijskim izvješćima revidiranih subjekata, danim mišljenjima i brojem preporuka za 2020. godinu:

(u KM)

Redni broj	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci	Dano mišljenje		Broj danih preporuka
			o finansijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Tuzlanski kanton	376.639.857	Pozitivno	S rezervom	19
2.	Zeničko-dobojski kanton	362.859.605	S rezervom	S rezervom	26
3.	Kanton 10/Hercegbosanska županija	69.752.463	S rezervom	S rezervom	17
4.	Županija Posavska	43.198.982	Pozitivno	S rezervom	20
5.	Bosansko-podrinjski kanton Goražde	37.565.747	S rezervom	S rezervom	22
6.	Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo	41.435.269	S rezervom	S rezervom	18
7.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanskog kantona	35.626.656	Pozitivno	S rezervom	11
8.	Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo	8.439.692	Pozitivno	S rezervom	6
9.	Ministarstvo financija Srednjobosanskog kantona	11.186.638	S rezervom	S rezervom	19
10.	Ministarstvo privrede Tuzlanskog kantona	8.757.236	Pozitivno	S rezervom	4
11.	Ministarstvo za privredu Zeničko-dobojskog kantona	6.354.215	S rezervom	S rezervom	10
12.	Ministarstvo privrede Srednjobosanskog kantona	8.177.304	Pozitivno	S rezervom	14
13.	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih Hercegbosanske županije	7.968.312	S rezervom	S rezervom	25
14.	Ministarstvo financija Županije Zapadnohercegovačke	3.588.683	S rezervom	S rezervom	18
15.	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona	4.724.715	S rezervom	S rezervom	18

16.	Ministarstvo privrede Unsko-sanskog kantona	3.717.021	S rezervom	S rezervom	10
17.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Županije Posavske	5.171.739	Pozitivno	S rezervom	10
18.	Grad Tuzla	56.431.904	Pozitivno	S rezervom	10
19.	Grad Mostar	56.608.028	S rezervom	S rezervom	29
20.	Općina Lukavac	16.522.859	S rezervom	S rezervom	18
21.	Grad Sarajevo	18.884.843	S rezervom	S rezervom	16
22.	Općina Sanski Most	11.616.052	Negativno	S rezervom	19
23.	Općina Tešanj	13.912.965	S rezervom	S rezervom	13
24.	Grad Gračanica	12.305.421	S rezervom	S rezervom	24
25.	Općina Hadžići	12.218.303	S rezervom	S rezervom	12
26.	Općina Ilijaš	12.311.871	S rezervom	Pozitivno	6
27.	Općina Banovići	10.593.735	S rezervom	S rezervom	20
28.	Općina Jablanica	11.001.496	S rezervom	S rezervom	22
29.	Općina Bosanska Krupa	9.360.594	S rezervom	S rezervom	10
30.	Općina Stolac	6.503.520	S rezervom	S rezervom	16
31.	Općina Žepče	9.289.305	S rezervom	S rezervom	17
32.	Općina Grude	7.885.932	S rezervom	S rezervom	22
33.	Općina Maglaj	7.080.634	S rezervom	S rezervom	15
34.	Općina Novi Travnik	6.303.765	S rezervom	S rezervom	18
35.	Općina Drvar	5.084.723	Negativno	S rezervom	20
36.	Općina Kupres	2.351.750	S rezervom	S rezervom	13
UKUPNO		1.321.431.834			587

Revizijom su utvrđeni propusti i nepravilnosti za koje su dane odgovarajuće preporuke. Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Sustavi finansijskog upravljanja i kontrola kod značajnog broja revidiranih subjekata nisu uspostavljeni na način propisan Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.
- Ministarstva financija pojedinih kantona još uvijek nisu uspostavila zajedničke jedinice unutarnje revizije, a pojedini gradovi i općine jedinice unutarnje revizije sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, kao ni funkcije proračunskog nadzora sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

Prilikom pripreme, izrade i izvršenja proračuna nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o proračunima u FBiH i odredbe zakona o izvršavanju kantonalnih proračuna i odluka o izvršenju proračuna jedinica lokalnih samouprava.

- U pojedinim gradovima i općinama nisu donesene računovodstvene politike usuglašene s Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i trezor, i nisu dosljedno primijenjene, što je rezultiralo pogrešnim iskazivanjima u financijskim izvješćima.
- Jedinice lokalne samouprave nisu uspostavile potpune evidencije o stalnim sredstvima, ne posjeduju potpunu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu raspolaganja i ne primjenjuju dosljedno računovodstvene politike u dijelu koji se odnosi na stalna sredstva. S javnim poduzećima kojima su objekti komunalne infrastrukture povjereni na upravljanje nisu uređeni međusobni odnosi.
- Potraživanja i plasmani nisu realno iskazani u financijskim izvješćima, a nisu se poduzimale ni sve zakonom propisane radnje na njihovoj naplati.
- Dugoročne obveze temeljem ugovora o kreditima kod pojedinih revidiranih subjekata nisu knjigovodstveno evidentirane, zbog čega financijska izvješća ne daju točan pregled dugoročnih obveza i izvora sredstava.
- Financijski rezultati i neraspoređeni viškovi prihoda i rashoda kod pojedinih revidiranih subjekata nisu točno iskazani.
- Periodična i godišnja izvješća nisu se sačinjavala na način propisan Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.
- Postupci javnih nabava nisu se provodili u potpunosti sukladno važećim propisima o javnim nabavama.
- Pojedini gradovi i općine nisu uspostavili registre proračunskih korisnika sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i nisu okončali aktivnosti na uspostavljanju trezorskog sustava poslovanja sukladno Zakonu o trezoru u FBiH.
- Za redovne poslove i poslove sistematizirane pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji angažiraju se osobe na temelju ugovora o djelu.
- Raspodjela tekućih i kapitalnih transfera nije se vršila na temelju jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija, a nije uspostavljen ni nadzor nad namjenskim utroškom tekućih i kapitalnih transfera.
- Kantonalna ministarstva u čijoj nadležnosti je zdravstvo nisu sačinila i vladama kantona predložila planove i programe mjera zdravstvene zaštite za područje kantona i odluke o mjerilima za osiguranje elemenata standarda za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti FBiH i kantonalnim propisima.
- Kantonalna ministarstva u čijoj nadležnosti je socijalna zaštita nisu donijela provedbene propise iz ove oblasti, nisu vršila inspekcijski nadzor primjene propisa, kao ni upravni nadzor ustanova socijalne zaštite.

2.3. SEKTOR ZA FINACIJSKU REVIZIJU ZAVODA, FONDOVA I AGENCIJA

U okviru Sektora za finansijsku reviziju zavoda, fondova i agencija izvršeno je 17 finansijskih revizija za 2020. godinu, i to: devet zavoda (osam zavoda zdravstvenog osiguranja i jedan zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidnih lica), četiri javne ustanove (dvije ustanove za zbrinjavanje mentalno-invalidnih lica, jedna ustanova za predškolsko obrazovanje i jedna iz oblasti medicine rada), tri fonda i jedne agencije kod koje su revizijom obuhvaćene 2019. i 2020. godina, te su dana odvojena mišljenja za svaku godinu. Kod pet subjekata revizija je obavljena prvi put.

Kod određivanja subjekata za reviziju zbog pandemije prioritet je dan oblasti zdravstva, odnosno federalnim zavodima i fondovima i kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja. Ostali subjekti planirani su na temelju kriterija kao što su visina proračuna, njihov značaj za društvo i prethodno utvrđeni propusti i nepravilnosti u trošenju javnih sredstava.

Financijski planovi revidiranih subjekata iznosili su 1.459.216.989 KM.¹⁴ Njihovi ukupni prihodi i primici, iskazani u finansijskim izvješćima za 2020. godinu, iznosili su 1.293.217.575 KM, a rashodi i izdaci 1.307.785.052 KM. Revidirani subjekti iskazali su finansijski rezultat za 2020. godinu u ukupnom iznosu od -14.585.166 KM (negativan finansijski rezultat iskazalo je sedam subjekata u ukupnom iznosu od 26.183.625 KM).

Obveze svih revidiranih subjekata na 31. 12. 2020. godine, iskazane u finansijskim izvješćima za 2020. godinu, iznosile su 156.483.492 KM. Najvećim dijelom odnose se na kratkoročne obveze, a najznačajnije su iskazane kod Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona (40.066.324 KM) i Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (27.504.407 KM).

U nastavku je pregled revidiranih subjekata za 2020. godinu,¹⁵ s iskazanim ukupnim rashodima i izdacima u finansijskim izvješćima revidiranih subjekata, danim mišljenjima i brojem preporuka za 2020. godinu:

(u KM)

Redni broj	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci	Dano mišljenje		Broj danih preporuka
			o finansijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	261.460.684	Pozitivno	Pozitivno	15
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona	188.071.940	Pozitivno	S rezervom	24
3.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine	186.866.246	Pozitivno	S rezervom	18
4.	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona	147.618.160	Pozitivno	S rezervom	14

¹⁴ Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju – nije donesen finansijski plan za 2019. i 2020. godinu; iskazani ostvareni prihodi za 2019. i 2020. godinu

¹⁵ Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju revidiran je za 2020. i 2019. godinu.

5.	Federalni zavod za zapošljavanje	72.026.640	S rezervom	S rezervom	23
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona	113.650.906	Pozitivno	Pozitivno	11
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	103.198.045	Pozitivno	S rezervom	17
8.	Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine	29.663.334	S rezervom	S rezervom	15
9.	Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom	21.739.261	Pozitivno	S rezervom	16
10.	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	15.414.345	Pozitivno	S rezervom	19
11.	Javna ustanova „Djeca Sarajeva” p.o. Sarajevo	12.309.246	S rezervom	S rezervom	9
12.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica „Drin” Fojnica	8.419.376	S rezervom	Pozitivno	12
13.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidne djece i omladine Pazarić	6.316.691	S rezervom	S rezervom	28
14.	Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići	5.188.084	Pozitivno	Pozitivno	9
15.	Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine	4.158.918	S rezervom	S rezervom	12
16.	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju – za 2020. godinu	70.639.884	Negativno	Negativno	37
	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju – za 2019. godinu	56.418.598	Negativno	Negativno	
17.	Javna ustanova Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo	4.624.694	Pozitivno	S rezervom	16
UKUPNO		1.307.785.052			295

Izvršenim revizijama utvrđeni su određeni propusti i nepravilnosti za koje su dane odgovarajuće preporuke. Najvažniji nalazi, a ujedno i nalazi koji su konstatirani kod većeg broja subjekata su:

- Sustav unutarnjih kontrola nije uspostavljen sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i ostalim propisima koji reguliraju ovu oblast, što može utjecati na usklađenost poslovanja, kao i na istinit i fer prikaz financijskih izvješća.
- Unutarnja revizija nije uspostavljena sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH.
- Prijem u radni odnos vršen je bez provođenja konkursne procedure sukladno odredbama Zakona o radu, zbog čega nije osigurana transparentnost prilikom zapošljavanja.
- Popis imovine i obveza, kao i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem nije izvršeno shodno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

- Nisu dosljedno primijenjeni Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi financijskog izvješćivanja za male i srednje subjekte, posebno u dijelu: priznavanja očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja starija od godinu dana; vršenja procjene nadoknadive vrijednosti stalnih sredstava; procjene ishoda pokrenutih sudskih sporova; knjigovodstvenog evidentiranja temeljem ugovora o zakupu poslovnih prostora.
- Nabave roba i usluga nisu se u potpunosti vršile sukladno Zakonu o javnim nabavama i provedbenim aktima Zakona (za pojedine nabave nisu provedeni propisani postupci i procedure i nije donesen plan, tenderska dokumentacija nije sačinjavana tako da omogući pripremu ponuda na konkurentskom temelju; predmeti nabave dijeljeni su radi izbjegavanja primjene propisanog postupka).
- Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite većina kantonálnih zavoda zdravstvenog osiguranja nije vršila putem postupka javne nabave, kako to nalaže Zakon o zdravstvenoj zaštiti, niti su primjenjivali Jedinственu metodologiju kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove.

Osim navedenih nalaza koji su konstatirani kod većeg broja subjekata, utvrđeni su značajni nalazi iz okvira nadležnosti sljedećih subjekata:

- Kod Federalnog zavoda za zapošljavanje realizacija zaključenih, a nerealiziranih ugovora za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja u značajnom iznosu prenesena je u 2021. godinu, iako su za te namjene u Financijskom planu za 2020. godinu bila osigurana sredstva. To je izravno utjecalo na smanjenje efekata zapošljavanja i nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.
- Kod Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH pravo na korištenje lijekova po posebnim programima nije odobravano uz osiguranje dodatnih financijskih sredstava i uz transparentno objavljene kriterije (stručno-medicinska uputstva). Također, nije se moglo potvrditi da su imenovana povjerenstva Zavoda uvodila pacijente u pravo korištenja lijekova s posebnim režimom propisivanja na temelju jasno utvrđenih kriterija i da se liste čekanja pacijenata na ove lijekove vode sukladno donesenom Uputstvu Upravnog odbora.
- Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju nije dosljedno primjenjivao Zakon o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije, posebno u dijelu: objavljivanja informacija o dinamičkim kvotama za sve vrste postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije; objavljivanja spiska kvalificiranih proizvođača/investitora koji su dobili status privilegiranog/potencijalno privilegiranog proizvođača; uspostavljanja jedinstvenog registra projekata; utvrđivanja metodologije za raspodjelu troškova balansiranja za privilegirane i kvalificirane proizvođače; dodjele dinamičkih kvota za solarne elektrane i rješavanja zahtjeva za stjecanje statusa privilegiranih i potencijalno privilegiranih ponuđača po redoslijedu prijema i u definiranim rokovima.

2.4. SEKTOR ZA FINACIJSKU REVIZIJU JAVNIH PODUZEĆA

U Sektoru je, od planirane 22, izvršena 21 revizija, od kojih je 12 obavljeno prvi put. Planirana revizija JKP-a „Zenicatrans – prevoz putnika“ d.o.o. Zenica obustavljena je zbog nemogućnosti dobivanja revizorskih dokaza, o čemu je obaviješteno Parlamentarno povjerenstvo odgovorno za reviziju. Revizija „Pretisa“ d.d. Vogošća, s obzirom na to da su stečeni uvjeti za njeno obavljanje u 2020. godini, obuhvatila je 2019. i 2020. godinu.

Od ožujka do kraja rujna 2021. godine izvršena je financijska revizija 21 poduzeća u većinskom državnom vlasništvu, čiji su ukupno planirani prihodi iznosili cca 2.118.425.811 KM. Ostvareni prihodi ovih poduzeća u 2020. godini iskazani su u iznosu od 1.953.784.488 KM, a ukupni rashodi u iznosu od 1.813.798.874 KM.

Pri izboru subjekata revizije prioritet je dan onima koji nisu ranije revidirani (12 poduzeća), te onima čija je djelatnost od ekonomskog značaja za FBiH (elektroprivrede, autoceste, željeznice).

U nastavku je pregled revidiranih subjekata za 2020. godinu, s iskazanim ukupnim rashodima i izdacima u financijskim izvješćima, danim mišljenjima i brojem preporuka za 2020. godinu. Napominjemo da je u dosta izvješća skrenuta pažnja na određena pitanja koja nisu utjecala na dana mišljenja, ali su važna za korisnikovo razumijevanje izvješća. Ovo je posebno važno kod poduzeća u većinskom državnom vlasništvu kod kojih je za značajna pitanja potrebno uključivanje osnivača, a na koja sama poduzeća ne mogu utjecati.

(u KM)

Redni broj	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci	Dano mišljenje		Broj danih preporuka
			o financijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	JP Autoceste FBiH d.o.o. Mostar	69.008.765	Negativno	S rezervom	14
2.	JP „Elektroprivreda Bosne i Hercegovine“ d.d. Sarajevo	1.047.545.807	Negativno	S rezervom	14
3.	JP „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar	326.079.234	Negativno	S rezervom	13
4.	JP Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine, d.o.o. Sarajevo	124.550.143	S rezervom	S rezervom	12
5.	JP „Rad“ d.d. Tešanj	4.179.197	S rezervom	S rezervom	11
6.	JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Kiseljak	1.333.127	Pozitivno	S rezervom	8
7.	Društvo ograničene odgovornosti – Javno komunalno poduzeće „Vitkom“ Vitez	2.716.938	Negativno	Negativno	29
8.	JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje	3.029.762	S rezervom	S rezervom	17

9.	KJKP za proizvodnju i distribuciju toplote „Toplane-Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	55.994.059	S rezervom	S rezervom	16
10.	ŠGD „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres	38.534.681	S rezervom	S rezervom	15
11.	ŠPD „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bosanska Krupa	35.702.498	S rezervom	S rezervom	20
12.	Centralno grijanje d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla	16.993.794	Negativno	S rezervom	22
13.	JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać	4.294.556	S rezervom	Pozitivno	12
14.	„Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo	3.772.264	Negativno	S rezervom	18
15.	JP „Vodovod i kanalizacija“ Široki Brijeg	1.242.416	S rezervom	S rezervom	17
16.	PS „Vitezit“ d.o.o Vitez – u stečaju	976.494	Suzdržano	Negativno	13
17.	Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine	34.043.706	Pozitivno	S rezervom	8
18.	„Pretis“ d.d. Vogošća 2019. godina	39.759.251	Negativno	S rezervom	30
	Pretis“ d.d. Vogošća 2020. godina	26.822.635	Negativno	S rezervom	
19.	UNIS-GROUP Društvo za promet i usluge d.o.o. Ilidža	7.694.515	S rezervom	S rezervom	12
20.	Tvornica transportnih uređaja energetik d.o.o. Tuzla	9.284.283	S rezervom	S rezervom	9
21.	JP „Komunalno“ d.o.o. Mostar	6.016.864	S rezervom	Negativno	12
UKUPNO		1.859.574.989			322

Izvršenim revizijama utvrđeni su određeni propusti i nepravilnosti za koje su dane odgovarajuće preporuke. Nalazi koji su konstatirani kod većeg broja subjekata su:

- Veći broj poduzeća nije uspostavio odgovarajući sustav unutarnjih kontrola po COSO modelu.
- Prilikom sastavljanja financijskih izvješća nisu dosljedno primjenjivane odredbe Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja (MSFI) i Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS).
- Trogodišnji plan nije sačinjen sukladno Zakonu o javnim poduzećima.
- Prijem zaposlenika nije vršen sukladno Zakonu o radu s ciljem osiguranja transparentnosti i jednakog pristupa zapošljavanju, niti je primjena izuzeća kod zapošljavanja shodno Uredbi o postupku prijema u radni odnos ispoštovana u potpunosti.
- Nisu vršena rezerviranja temeljem sudskih sporova sukladno zahtjevima MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva.

- Za potraživanja starija od godinu dana nije vršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka sukladno zahtjevima MSFI-ja 9 – Financijski instrumenti.
- Na datum bilance nije vršena procjena umanjenja vrijednosti imovine, odnosno procjena nadoknadive vrijednosti imovine sukladno MRS-u 36 – Umanjenje imovine.
- Nije vršen obračun proizvodnje i evidentiranje zaliha sukladno zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe.
- Popis imovine i obveza nije izvršen detaljno i sveobuhvatno u svim poduzećima, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom.
- Bilješke uz financijska izvješća nisu sastavljane sukladno točki 25 MRS – a 1 – Prezentacija financijskih izvješća, s obzirom na to da menadžment pri sastavljanju financijskih izvješća nije procijenio i objavio sposobnost poduzeća da nastave poslovati u vremenski neograničenom razdoblju.
- Nabave roba, usluga i radova nisu vršene u potpunosti sukladno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama i provedbenim aktima.

2.5. OBAVLJANJE PRETHODNIH FINACIJSKIH REVIZIJA ZA 2021. GODINU

Plan revizije za 2021/2022. godinu donesen je 31. 12. 2022. godine, kojim je predviđeno obavljanje 103 revizije za 2021. godinu, što je do sada najveći planirani broj. Dvadeset pet subjekata revidirat će se prvi put. Plan je dostavljen Parlamentarnom povjerenstvu odgovornom za reviziju i objavljen na internet-stranici Ureda za reviziju.

S 31. 1. 2022. godine izvršene su sve prethodne revizije i za svaku je poslano pismo menadžmentu, u kojima je ukazano na uočene nepravilnosti u sustavu unutarnjih kontrola i knjigovodstvenom evidentiranju, koje se mogu otkloniti do sačinjavanja financijskih izvješća.

Od listopada 2021. do kraja siječnja 2022. godine obavljene su prethodne revizije sljedećih subjekata:

Redni broj	Naziv subjekta
Korisnici Proračuna FBiH	
1.	Parlament Federacije Bosne i Hercegovine
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine
3.	Vlada Federacije Bosne i Hercegovine
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova
5.	Federalno ministarstvo pravde
6.	Federalno ministarstvo financija
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija

9.	Federalno ministarstvo zdravstva
10.	Federalno ministarstvo trgovine
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
13.	Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma
20.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela u Federaciji BiH
21.	Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Busovača
22.	Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Orašje
23.	Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Bihać
24.	Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH
25.	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje
26.	Federalna uprava za inspekcijske poslove

Redni broj	Kantoni i institucije kantona, gradovi i općine
1.	Kanton Sarajevo
2.	Hercegovačko-neretvanski kanton
3.	Srednjobosanski kanton
4.	Unsko-sanski kanton
5.	Županija Zapadnohercegovačka
6.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona
7.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Županije Posavske
8.	Ministarstvo gospodarstva Hercegbosanske županije
9.	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Srednjobosanskog kantona
10.	Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo
11.	Ministarstvo prometa i veza Hercegovačko-neretvanskog kantona
12.	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša Tuzlanskog kantona
13.	Grad Gradačac
14.	Grad Srebrenik
15.	Općina Busovača
16.	Općina Ilidža
17.	Općina Vogošća
18.	Općina Kladanj
19.	Općina Novo Sarajevo
20.	Općina Vitez

21.	Općina Travnik
22.	Općina Tomislavgrad
23.	Općina Čitluk
24.	Općina Konjic
25.	Općina Orašje
26.	Općina Gornji Vakuf – Uskoplje
27.	Opština Bosansko Grahovo

Redni broj	Zavodi, fondovi i javne ustanove
1.	Federalni zavod za zapošljavanje
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH
3.	Zavod za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke
4.	Zavod za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije
5.	Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde
7.	Agencija za vodno područje Jadranskog mora
8.	Agencija za vodno područje rijeke Save
9.	Županijski zavod za upošljavanje Livno
10.	Javna ustanova „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“ Sarajevo
11.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona
12.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Kantona Središnja Bosna/Srednjobosanskog kantona
13.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona
14.	Služba za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke
15.	Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije/kantona Mostar
16.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona Bihać
17.	Javna ustanova za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – Lječilište „Reumal“ Fojnica
18.	Javna zdravstvena ustanova Opća Bolnica Sanski Most
19.	Javna ustanova Kantonalna bolnica Zenica
20.	Javna ustanova Bolnica za plućne bolesti i tuberkulozu Travnik
21.	Javna zdravstvena ustanova Opća bolnica „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica
22.	Dom zdravlja Mostar
23.	Javna ustanova Dom zdravlja Kantona Sarajevo
24.	Javna zdravstveno-nastavna ustanova Dom zdravlja „Dr. Mustafa Šehović“ Tuzla
25.	Javna ustanova „Dom zdravlja“ Zenica
26.	Regulatorno povjerenstvo za energiju u Federaciji BiH
27.	Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja

Redni broj	Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu
1.	Javno poduzeće Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo
2.	Privredno društvo za proizvodnju i transport gasa „BH-GAS“ d.o.o. Sarajevo
3.	„Energoinvest“ d.d. Sarajevo
4.	UNIS „GINEX“ d.d. Goražde
5.	Naftni terminali Federacije BiH d.o.o. Ploče* ¹⁶
6.	Binas d.d. Bugojno
7.	Tehnički remontni zavod Hadžići d.d.
8.	Kantonalno javno poduzeće „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo
9.	Javno poduzeće Šume Tuzlanskog kantona d.d. Kladanj
10.	Javno poduzeće Šumsko privredno društvo Zeničko-dobojskog kantona d.o.o. Zavidovići
11.	Javno poduzeće Šumsko-gospodarsko društvo „Šume Hercegovačko-neretvanske“ d.o.o. Mostar
12.	Kantonalno javno komunalno poduzeće „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo
13.	Javno poduzeće „Grijanje“ d.o.o. Zenica
14.	Javno poduzeće „Visoko Ekoenergija“ d.o.o. Visoko
15.	Javno poduzeće Međunarodni aerodrom Tuzla d.o.o. Tuzla
16.	Javno poduzeće Međunarodna zračna luka – Aerodrom Mostar d.o.o. Mostar
17.	Kantonalno javno komunalno poduzeće Vodovod i kanalizacija d.o.o. Sarajevo
18.	Javno komunalno poduzeće Vodograd d.o.o. Prozor-Rama
19.	Javno komunalno poduzeće Vodovod d.o.o. Cazin
20.	Javno komunalno poduzeće Vodovod i kanalizacija d.o.o. Tuzla
21.	Javno poduzeće Vodovod i kanalizacija d.o.o. Zenica
22.	Javno poduzeće Komunalno d.o.o. Livno

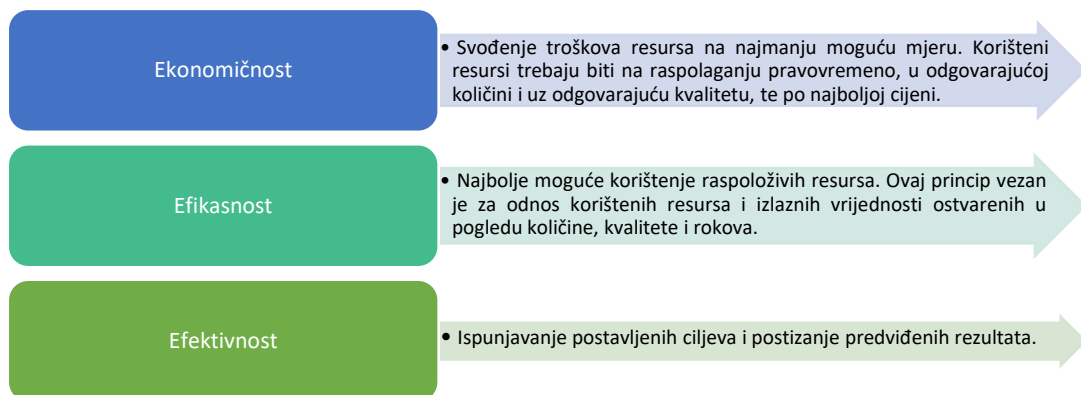
¹⁶ Revizija „Naftnih terminala Federacije BiH“ d.o.o. Ploče je započeta, ali njeno izvršenje nije bilo omogućeno jer nije ustupljena tražena dokumentacija, o čemu je obavješteno Parlamentarno povjerenstvo odgovorno za reviziju, Vlada FBiH, resorno ministarstvo i Skupština Društva.

3. REVIZIJA UČINKA

U 2021. godini objavljeno je šest izvješća revizije učinka i jedan memorandum o odustajanju od glavne studije. Dva izvješća odnosila su se na provedene revizije, a četiri su predstavljala praćenje realizacije preporuka iz ranijih izvješća. Pored toga, provedena su i predstudijska istraživanja za dvije nove revizije učinka, koje će se realizirati u 2022. godini. Ostvarena je i značajna suradnja s okruženjem s ciljem unapređenja i promocije revizije učinka.

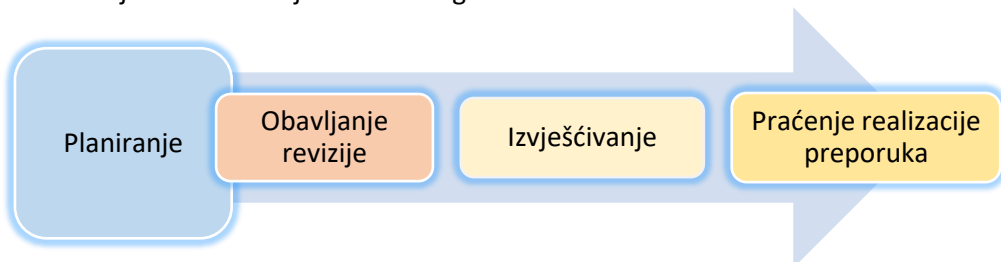
Shodno članku 14. Zakona o reviziji, Ured za reviziju ima pravo izvršiti pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti s kojima ta institucija koristi svoje resurse i o tome izvješćivati javnost na način koji određuje ovaj Zakon.

U provođenju revizije učinka primjenjuju se ISSAI standardi, koji principe ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti definiraju¹⁷ na sljedeći način:

Revizija učinka treba doprinijeti boljim javnim uslugama, kvalitetnijem trošenju javnog novca i većem stupnju transparentnosti i javne odgovornosti.

Proces revizije učinka sastoji se od četiri glavne faze:

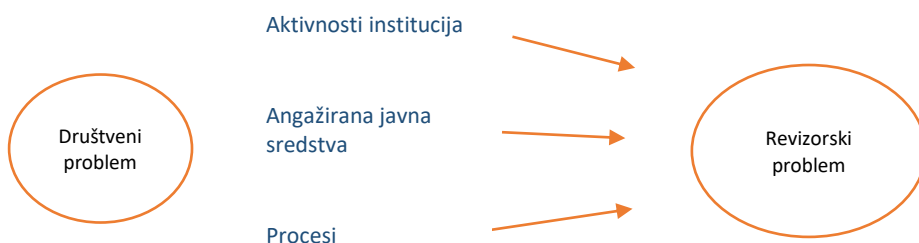

¹⁷ ISSAI 300.11 – Međunarodni standardi vrhovnih revizorskih institucija – Ekonomičnost, efikasnost i efektivnost

➤ Planiranje

Planiranje u reviziji učinka sastoji se od strateškog, godišnjeg, te planiranja na razini individualne revizije. Strateškim planiranjem utvrđuju se potencijalne oblasti i prioriteti rada i ono obuhvata razdoblje od više godina. Godišnjim planom utvrđuje se broj revizija učinka koje će se obaviti u jednoj godini, trajanje revizija i ostale značajne aktivnosti. Planiranje individualnih revizija vrši se na temelju godišnjeg plana.

Shodno usvojenoj metodologiji, individualne revizije vrše se u dvije faze: predstudija i glavna studija. Svrha predstudijskog istraživanja je da se utvrdi mogućnost za provođenje glavne studije, identificira revizijski problem, cilj, subjekti i kriteriji revizije, te metodologija koja će se koristiti u glavnoj studiji. Revizorski tim treba ustanoviti korelaciju između društvenog problema i nedostataka u funkcioniranju javnog sektora koji predstavljaju revizorski problem.¹⁸

Kao rezultat predstudije sačinjava se predstudijski memorandum s planom rada, koji odobrava generalni revizor. Plan rada treba omogućiti provođenje revizije na efikasan, ekonomičan i efektivan način.

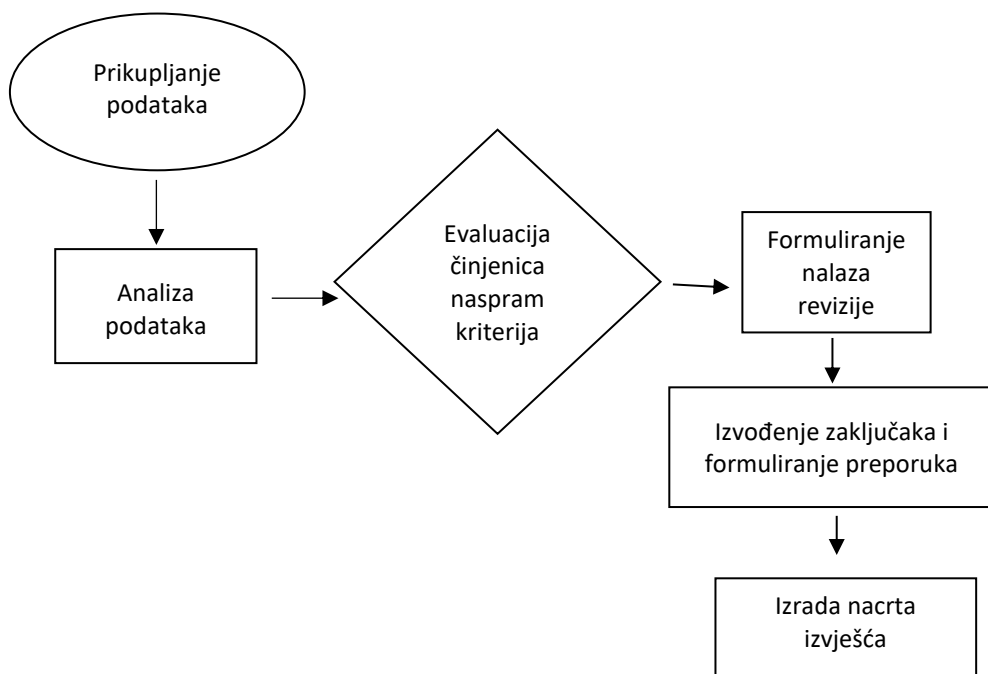
Kada se na temelju predstudije ocijeni da se glavna studija ne može ili ne treba provesti, donosi se memorandum o odustajanju od glavne studije, koji sadrži rezultate predstudije i razloge zbog kojih revizija neće biti izvršena.

¹⁸ U reviziji učinka ne analiziraju se sve aktivnosti, sva sredstva i svi procesi, nego se odabire jedan njihov dio ili segment, koji predstavlja *fokus revizije*. Fokus revizije usmjeren je na one aktivnosti koje imaju najveći utjecaj.

➤ Obavljanje revizije (glavna studija)

Ova faza počinje donošenjem odluke o provođenju glavne studije. Svrha glavne studije je prikupiti i analizirati potrebne podatke, ocijeniti činjenice naspram utvrđenih kriterija, te izraditi nacrt izvješća. Zadatak timova za reviziju je prikupljanje dovoljnih, relevantnih i pouzdanih dokaza koji podržavaju nalaze. Neophodan je profesionalni stav i prosudba revizora kako bi kvaliteta i količina prikupljenih dokaza pružio odgovore na revizorska pitanja, te omogućio izvođenje adekvatnih zaključaka i davanje preporuka.

Proces izvršenja revizije:

➤ Izvješćivanje

Nacrt izvješća se, shodno Zakonu o reviziji, dostavlja subjektima na očitovanje, nakon čega se sačinjava konačno izvješće. Shodno članku 16. Zakona o reviziji, Ured u roku od 30 dana od završetka revizije dostavlja konačno izvješće revidiranim institucijama i Parlamentu FBiH. Izvješće se u isto vrijeme dostavlja i Vladi i Predsjedniku FBiH.

Svako izvješće se, uz prigodno saopćenje za javnost, objavljuje na internet-stranici Ureda za reviziju. Preporuke dane u objavljenim izvješćima revizije učinka evidentiraju su u Registru preporuka revizije učinka koji je također objavljen na internet-stranici Ureda za reviziju.

➤ Praćenje realizacije preporuka

Na temelju odluke o provođenju praćenja realizacije preporuka određuje se izvješće revizije učinka čije preporuke će biti predmet praćenja, tim i dinamika praćenja. Cilj je ispitati poduzete aktivnosti nadležnih institucija na temelju ranijeg izvješća i procijeniti u kojoj mjeri su realizirane dane preporuke.

Podaci i informacije o aktivnostima poduzetim s ciljem realizacije preporuka prikupljaju se putem upitnika. Također, vrši se detaljna analiza relevantne regulative i dokumentacije koju dostavljaju subjekti revizije kako bi dokazali poduzete aktivnosti. Procjena statusa realizacije preporuka daje se pojedinačno za svakog subjekta.

Prije sačinjavanja konačnog izvješća, nacrti se dostavljaju subjektima revizije na komentar. Konačno izvješće o praćenju dostavlja se istim subjektima kao i izvješća o provedenim revizijama, te se uz saopćenje za javnost i infografiku objavljuje na internet-stranici Ureda.

Nakon objave izvješća, Registar preporuka se ažurira podacima o statusu realizacije preporuka.

3.1. OBAVLJANJE REVIZIJE UČINKA U 2021. GODINI

U 2021. godini, sukladno Planu i programu rada, objavljeno je šest izvješća revizije učinka, te je dodatno objavljen jedan memorandum o odustajanju od glavne studije.

Pregled objavljenih izvješća revizija učinka

Red. br.	Naziv izvješća revizije učinka	Datum objave
1.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Transparentnost zapošljavanja u javnim poduzećima FBiH“	30. 3. 2021.
2.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim poduzećima“	5. 4. 2021.
3.	Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19	8. 6. 2021.
4.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Efikasnost rada općinskih sudova“	5. 8. 2021.
5.	Uspostavljanje efikasnog sustava planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine	9. 9. 2021.
6.	Memorandum o odustajanju od glavne studije revizije učinka „Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“	27. 9. 2021.
7.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Upravljanje programima sufinanciranja zapošljavanja“	27. 12. 2021.

3.1.1. REVIZIJA UČINKA – NOVE TEME

Sektor za reviziju učinka je u 2021. godini proveo glavnu studiju „**Uspostavljanje efikasnog sustava planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine**“ koja je započela u 2020. godini. Također, provedena je predstudija i glavna studija „**Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19**“.

Provedene revizije obuhvatile su 23 subjekta, a dano je 19 preporuka upućenih na 20 subjekata, što je prikazano u tabeli:

R. B.	Revizija učinka	Subjekti revizije	Broj subjekata obuhvaćenih revizijom	Broj subjekata kojima su dane preporuke	Broj danih preporuka	Vremenski obuhvat revizije
1.	Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19	Vlada FBiH Federalno ministarstvo financija Porezna uprava FBiH Razvojna banka FBiH	4	1	10	Ožujak – prosinac 2020. godine
2.	Uspostavljanje efikasnog sustava planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine	Parlament FBiH Vlada FBiH Federalni zavod za programiranje razvoja 16 federalnih ministarstava	19	19	9	2008–2020.
UKUPNO			23	20	19	

Izvješća revizije učinka koja su objavljena u 2021. godini dobro su prihvaćena u medijima i bila su predmet brojnih medijskih članaka. Uvažavajući okolnosti izazvane pandemijom, posebna pažnja dana je reviziji „Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“. Objavom ovog izvješća Ured za reviziju je potvrdio svoju relevantnost i aktualnost u izazovnom razdoblju pandemije, te je blagovremeno ukazao na značaj jačanja odgovornosti, transparentnosti i integriteta u razdoblju krize.

3.1.2. REVIZIJA UČINKA – PRAĆENJE REALIZACIJE PREPORUKA

U 2021. godini izvršeno je praćenje realizacije preporuka iz četiri ranije objavljena izvješća revizije učinka. Analizirane su aktivnosti 55 subjekata revizije na realizaciji ukupno 35 danih preporuka.

R. B.	Izvješće o praćenju realizacije preporuka revizije učinka	Broj subjekata obuhvaćenih praćenjem	Broj preporuka koje su bile predmet praćenja
1.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim poduzećima”	20	7
2.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Transparentnost zapošljavanja u javnim poduzećima FBiH”	18	11
3.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Efikasnost rada općinskih sudova”	9	6
4.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Upravljanje programima sufinanciranja zapošljavanja”	8	11
	UKUPNO	55	35

Praćenjem je konstatirano da niti jedna preporuka dana u Izvješću revizije učinka **„Transparentnost zapošljavanja u javnim poduzećima FBiH”** nije u potpunosti realizirana. Od njih ukupno 11, za devet preporuka većina subjekata je poduzela djelomične aktivnosti, dok dvije nisu realizirane.

Kada je u pitanju realizacija preporuka iz Izvješća **„Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim poduzećima”**, od sedam danih preporuka najveći broj subjekata poduzeo je djelomične ili početne aktivnosti na njihovoj realizaciji, dok su samo četiri realizirala sve preporuke za koje su bila nadležna.

Većina općinskih sudova iz uzorka revizije djelomično je realizirala preporuke iz Izvješća **„Efikasnost rada općinskih sudova”**, dok preporuka dana Federalnom ministarstvu pravde nije realizirana.

U pogledu realizacije preporuka iz Izvješća **„Upravljanje programima sufinanciranja zapošljavanja”** utvrđeno je da, od 11 preporuka, nijednu nisu u potpunosti realizirali svi subjekti koji su bili nadležni za njihovu realizaciju. Također, nijedan od subjekata nije realizirao sve preporuke koje su mu bile upućene u ovom izvješću.

Krajem 2021. godini započelo je praćenje realizacije preporuka iz Izvješća **„Aktivnosti nadležnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine na smanjenju zagađenosti zraka”**, koje će biti okončano u 2022. godini.

3.2. PROVOĐENJE NOVIH PREDSTUDIJA

U 2021. godini provedene su tri predstudije za nove revizije učinka. Dvije revizije (**„Efikasnost postupanja drugostupajskih organa u upravnom postupku”** i **„Efikasnost lokalne uprave u rješavanju zahtjeva građana”**) bit će okončane u 2022. godini.

Za treću provedenu predstudiju donesen je memorandum o odustajanju od glavne studije. Riječ je o reviziji „Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“ koja je slijedila nakon objavljene revizije učinka o efikasnosti planiranja i realizacije ovih mjera.

Provedeno istraživanje pokazalo je da postoje problemi vezani za nedovoljnu učinkovitost mjera realiziranih s ciljem ublažavanja ekonomskih posljedica pandemije COVID-19, ali i ograničenja koja onemogućavaju utvrđivanje ostvarenih efekata – nedostatak sveobuhvatnih i pouzdanih informacija, konkretnih i mjerljivih ciljeva i indikatora učinka mjera, te neutvrđivanje očekivanih rezultata, što onemogućava da se utvrdi u kojoj mjeri su ciljevi ostvareni. Pored toga, Financijsko-informatička agencija nije dostavila tražene podatke koji bi služili za mjerenje efekata.

Uslijed nametnutih ograničenja za obavljanje revizije, Ured nije mogao provesti glavnu studiju, zbog čega je donesena odluka o sačinjavanju Memoranduma o odustajanju od nje. Memorandum je dostavljen subjektima obuhvaćenim predstudijom, ostalim institucijama kojima se, shodno odredbama Zakona o reviziji, dostavljaju izvješća revizije učinka, i objavljen je na internet-stranici Ureda za reviziju.

4. RAZVOJ, METODOLOGIJA I UPRAVLJANJE KVALITETOM

U Sektoru za razvoj, metodologiju i upravljanje kvalitetom u 2021. godini aktivnosti su bile usmjerene na unapređenje metodologije rada u financijskoj reviziji i reviziji učinka, na praćenje i primjenu INTOSAI-jevih standarda za vrhovne revizorske institucije i Međunarodnih revizorskih standarda, kao i na provođenje kontrole kvalitete financijske revizije i revizije učinka. Usporedo s tim uređeni su dosadašnji pregledi, ali su dizajnirani i formirani novi, sukladno potrebama izvješćivanja.

U oblasti metodologije aktivnosti su se odnosile na:

- usklađivanje metodologije i radnih dokumenata za financijsku reviziju i reviziju učinka s promjenama INTOSAI-jevih standarda revizije i Međunarodnih revizorskih standarda;
- uređivanje forme i sadržaja izvješća o financijskoj reviziji;
- praćenje implementacije metodologije financijske revizije i revizije usklađenosti i usklađivanje sa zahtjevima i potrebama iskazanim u tijeku provođenja revizija;
- izradu procedura za praćenje procesa revizije, do uvođenja softvera za upravljanje procesom revizije;
- rad na metodologiji za reviziju konsolidiranih financijskih izvješća;
- ažuriranje metodologije, uključujući formiranje novih pregleda sukladno potrebama izvješćivanja.

U oblasti kontrole kvalitete prioritet je dan unapređenju i primjeni metodologije za kontrolu kvalitete financijske revizije i revizije učinka. Aktivnosti Sektora bile su usmjerene na kontrolu u tijeku izvršenja financijske revizije i revizije učinka (tzv. vrući pregled) i u fazi izvješćivanja o izvršenoj reviziji. Izvršen je vrući pregled svih sačinjenih nacrti i konačnih izvješća o financijskim revizijama i revizijama učinka. Zbog ograničenih ljudskih resursa, odnosno angažiranja raspoloživog revizorskog osoblja na realizaciji Plana revizija za 2020/2021. godinu Ureda, u 2021. godini nije izvršena planirana kontrola osiguranja kvalitete (tzv. hladni pregled) izvršene financijske revizije za 2020. godinu.

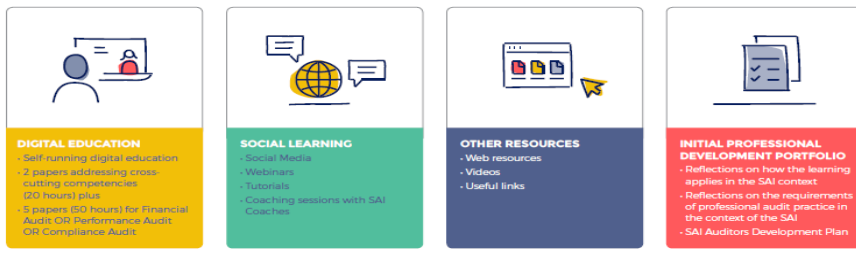
Poslovi razvoja odnose se na obuke i stručno usavršavanje revizorskog i ostalog osoblja Ureda za reviziju. Kao i prethodnih godina, prije obavljanja prethodne i završne revizije održana je interna obuka za financijske revizore iz oblasti metodologije za faze planiranja, izvršenja i izvješćivanja o obavljenoj reviziji. Tijekom cijelog procesa revizija održavane su prezentacije i rasprave između revizora i menadžmenta Ureda za reviziju, na kojima se raspravljalo o nalazima financijske revizije i revizije učinka. Ovo je vid kontrole kvalitete, ali i interne edukacije jer je fokus diskusije na standardima revizije.

Pored interne edukacije, izgradnja kapaciteta omogućena je u:

- sudioništvu financijskih revizora i revizora učinka u INTOSAI-jevom pilot-projektu „Profesionalna edukacija za revizore javnog sektora“ (engl. PESA-P), koji detaljno prolazi kroz cjelokupan INTOSAI-jev okvir standarda i smjernica primjenjujući teoriju u praksi;

Education

PESA-P is delivered on an integrated education and reflection platform.

- sudioništvu revizora u obuci „EU Scheme for Young Professionals“, čiji je cilj pomoći BiH u razvoju profesionalnog i depolitiziranog sustava javne uprave putem stručnog usavršavanja i mobilnosti nove generacije državnih službenika koji će biti zaduženi za proces pristupanja EU i voditi promjene tijekom proširenja. Programom upravlja Delegacija Europske unije u BiH, a provodi ga British Council.

Sektor je tijekom godine sudjelovao i u:

- unapređenju i dopuni novim podacima uspostavljenih baza podataka (Registar subjekata revizije, Registar propisa, Registar preporuka financijske revizije i Registar preporuka revizije učinka);
- značajnoj modifikaciji i unapređenju registara preporuka sukladno potrebama izvješćivanja;
- sačinjavanju raznih analiza i pregleda na temelju podataka iz uspostavljenih baza;
- uspostavljanju Registra organa upravljanja i rukovođenja u javnim poduzećima, zavodima, ustanovama i agencijama, s tim da je krajem godine fokus bio na federalnoj razini zbog lakšeg pristupa informacijama;
- sačinjavanju zbirnih pregleda planiranih i ostvarenih revizor sati;
- izradi pregleda kojima se pratilo izvršenje revizija i koji pružaju statističke podatke o revizijama i timovima;
- praćenju arhiviranja dokumentacije po timovima za svaku reviziju.

5. OSTALE AKTIVNOSTI

5.1. FINANCIJE I RAČUNOVODSTVO

Sukladno planu i programu rada Ureda za reviziju za 2021. godinu, u dijelu koji se odnosi na planirane aktivnosti Odjeljenja za financijsko-računovodstvene poslove svi radni zadaci izvršeni su blagovremeno i prema važećim zakonskom propisima.

U propisanim rokovima i shodno metodologiji sačinjeni su i nadležnim institucijama dostavljeni:

- godišnji, kvartalni i mjesečni financijski planovi za 2021. godinu,
- tromjesečna financijska izvješća o izvršavanju proračuna za 2021. godinu, mjesečni i godišnji statistički podaci o radnicima, mjesečni i godišnji podaci o isplaćenim plaćama i druga propisana izvješća,
- Dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2022–2024. godine,
- Nacrt proračuna za 2022. godinu i projekcije za 2023. i 2024. godinu,
- Godišnje financijsko izvješće za 2021. godinu.

Obavljena je kontrola, obrada i knjiženje svih financijskih transakcija i stvorenih obveza za 2021. godinu u poslovnim knjigama Ureda za reviziju po zaprimljenim računima, blagajničkim izvješćima, izdanim nalogima za službena putovanja i drugim knjigovodstvenim dokumentima. Izvršena je obrada, kontrola i obračun i isplata plaća i drugih naknada zaposlenika Ureda za reviziju za 2021. godinu.

Za financiranje rada Ureda za reviziju za 2021. godinu odobrena su sredstva u iznosu od 4.814.055 KM.

Izvršenje proračuna Ureda za 2021. godinu ostvareno je 89% u odnosu na odobrena sredstva. U tijeku godine izvršena je jedna preraspodjela sredstava s ekonomskog koda bruto plaća i naknada plaća na naknade troškova zaposlenih u iznosu od 15.000,00 KM. Preraspodjela je odobrena Rješenjem Federalnog ministarstva financija broj: 06-11-3-5-9726/21 od 22. 12. 2021. godine.

U tabeli je prikaz izvršenja proračuna u odnosu na odobrena sredstva po glavnoj grupi konta:

R. B.	Konto	Opis	Odobreni proračun za 2021. godinu	Izvršenje za 2021. godinu	Indeks (5/4) x 100
1	2	3	4	5	6
1.	611	Plaće i naknade troškova zaposlenih	3.580.865	3.325.255	93
1.1.	6111	Bruto plaće i naknade plaće	3.276.055	3.027.751	92
1.2.	6112	Naknade troškova zaposlenih	304.810	297.504	98
2.	612	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	345.560	321.088	93
3.	613	Izdaci za materijal i usluge	604.030	443.719	73
3.1.	6131	Putni troškovi	161.750	108.874	67
3.2.	6132	Izdaci za energiju	80.300	72.769	91
3.3.	6133	Izdaci za komunalne usluge	65.850	54.761	83
3.4.	6134	Nabava materijala i sitnog inventara	65.750	54.734	83
3.5.	6135	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	29.800	22.627	76
3.6.	6136	Unajmljivanje imovine i opreme	16.700	9.918	59
3.7.	6137	Izdaci za tekuće održavanje	42.600	39.577	93
3.8.	6138	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i platnog prometa	16.800	14.188	84
3.9.	6139	Ugovorene i druge posebne usluge	124.480	66.271	53
3.10.	6139	Ugovorene i druge posebne usluge – Izdaci za izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju	0	0	0
3.11.	6139	Izmirenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju – Izvansudska nagodba	0	0	0
4.	614	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	20.000	12.865	64
4.1.	6141	Tekući transferi drugim razinama vlasti	20.000	12.865	64
4.2.	6148	Drugi tekući rashodi – Izdaci za izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju	0	0	0
4.3.	6148	Drugi tekući rashodi – Izdaci za izmirenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju – Izvansudska nagodba	0	0	0
5.	821	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	263.600	173.631	66
5.1.	8213	Nabava opreme	205.650	173.631	84
5.2.	8215	Nabava stalnih sredstava u obliku prava	57.950	0	0
		UKUPNO	4.814.055	4.276.558	89

5.2. LJUDSKI RESURSI, PRAVNI I OPĆI POSLOVI

Odjeljenje za pravne i opće poslove i ljudske resurse obavljalo je stručne pravne poslove; davana je pravna podrška revizorima; vršena je izrada općih akata, obligacijskih ugovora i ugovora o radu, odluka, rješenja i drugih pojedinačnih akata; planirane su i provedene javne nabave, te su vršeni drugi pravni poslovi prema potrebama službe i po nalogu menadžmenta.

U 2021. godini kontinuirano i blagovremeno je vođena personalna evidencija, formirani su i čuvani personalni dosjei, vršeno je kancelarijsko i arhivsko poslovanje, organiziranje i vođenje biblioteke, upravljanje i prijevoz službenim vozilima Ureda za reviziju i drugi opći poslovi shodno potrebama službe.

Po pitanju ljudskih resursa, shodno Zakonu o reviziji i Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, za izvršavanje poslova i zadataka iz nadležnosti Ureda za reviziju predviđeno je ukupno 145 izvršitelja, tako da je, pored generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora, utvrđen potreban broj od 143 izvršitelja, od toga za poslove revizije 121 izvršitelj, a za administrativne poslove 22 izvršitelja.

U tabeli je pregled broja popunjenih radnih mjesta na 31. 12. 2021. godine:

Organizacijska jedinica/radno mjesto	Popunjeno izvršitelja
Generalni revizor	1
Zamjenik generalnog revizora	1
Interni revizor	-
Kabinet generalnog revizora	4
Sektor za razvoj, metodologiju i upravljanje kvalitetom	5
Sektor za finansijsku reviziju institucija Federacije BiH	10
Sektor za finansijsku reviziju institucija kantona, gradova i općina	11
Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova i agencija	10
Sektor za finansijsku reviziju javnih poduzeća	10
Sektor za reviziju učinka	11
Odjeljenje za informacijske tehnologije	3
Odjeljenje za pravne i opće poslove i ljudske resurse	5
Odjeljenje za finansijsko-računovodstvene poslove	3
Ukupno:	74

Jačanje kadrovskih kapaciteta jedan je od strateških ciljeva koje Ured za reviziju u narednom razdoblju treba ostvariti kako bi se omogućilo povećanje obima revizija. Tijekom godine Ured je napustilo četvero zaposlenika, od kojih troje temeljem stjecanja uvjeta za odlazak u mirovinu. Sukladno odobrenim sredstvima, u 2021. godini provedene su tri konkursne procedure za popunu upražnjenih radnih mjesta:

Redni broj	Datum konkursa	Broj pozicija raspisanih konkursom	Broj primljenih zaposlenika
1	19. 3. 2021.	6	1
2	9. 8. 2021.	5	0
3	29. 10. 2021.	5	0
	UKUPNO	16	1

U radni odnos primljeno je pet novih zaposlenika po konkursu raspisanom 5. 12. 2020. godine i po jednoj konkursnoj proceduri iz 2021. godine, i to jedan revizor za financijsku reviziju, jedan revizor za reviziju učinka, dva mlađa revizora za financijsku reviziju i jedan pomoćni revizor za financijsku reviziju.

U tijeku 2021. godine dva lica su primljena na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa. Na ovaj način Ured za reviziju nastoji omogućiti mladima prvo radno iskustvo.

Iako se proračunom odobravaju sredstva za zapošljavanje, Ured za reviziju suočava se s izazovima prilikom zapošljavanja stručnog kadra s obzirom na to da veliki broj kandidata ne ispunjava kriterije u pogledu adekvatnih certifikata (ovlašteni revizori, IT revizori) i radnog iskustva. Nedostaje i kadra s posebnim vještinama i kompetencijama za rad u reviziji učinka. Zbog toga plan zapošljavanja nije u potpunosti ispunjen, što utječe na obim aktivnosti.

5.3. INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

U oblasti informacijskih tehnologija Ured za reviziju provodi Strateški plan razvoja informacijskih sustava za razdoblje 2016–2020. godine, koji je usvojio Koordinacijski odbor vrhovnih revizorskih institucija u BiH s ciljem iznalaženja adekvatnih IT rješenja za podršku procesima VRI. U Strateškom planu predviđena je implementacija softvera AMS za upravljanje procesom revizije.

Ured za reviziju u okviru zajedničkog projekta s VRI u BiH iznalazi rješenja za AMS. S tim u vezi VRI BiH je aplicirala za financijska sredstva u okviru Strateškog planskog dokumenta za IPA II za oblast Demokracija i upravljanje za izradu sustava za upravljanje revizijom sve četiri vrhovne revizorske institucije. Financijska sredstva u iznosu od cca 1.750.000 EUR odobrena su u 2020. godini i potpisan je financijski sporazum između EU Povjerenstva i Bosne i Hercegovine. U izvještajnoj godini Koordinacijski odbor VRI u BiH imenovao je radnu grupu za pripremu i realizaciju projekta AMS, sastavljenju od predstavnika sve četiri VRI u BiH.

Radna grupa je održala dva sastanka na kojima je usuglašeno da se od predstavnika EU Povjerenstva traži razdvajanje projektnih zadataka od drugog sudionika u projektu MFT-a BiH zbog razlika u predmetu nabave, kao i razdvajanje po fazama implementacije AMS-a (mapiranje procesa, nabava izrade softvera i edukacija korisnika) zbog međusobne vremenske uvjetovanosti faza implementacije AMS-a. Prema raspoloživim informacijama, prvi zahtjev je odobren, a odobravanje razdvajanja po fazama je u tijeku. Nastavak aktivnosti na izradi projektnih zadataka i ostale aktivnosti na implementaciji slijede u tekućoj, 2022. godini. Dinamika njihovog provođenja bit će definirana akcijskim planom projekta.

Implementacijom integralnog softverskog rješenja za upravljanje procesom revizije, osim bolje kvalitete revizije, osigurat će se i bolje planiranje resursa u procesu revizije, kao i oslobađanje vremena revizorima za vršenje poslova koji donose novu vrijednost.

Do nabave adekvatnog integralnog softverskog rješenja za podršku revizije koriste se parcijalna rješenja: za organiziranje i arhiviranje radne i elektronske dokumentacije subjekata revizije koriste se kolaboracijske platforme i resursi u „oblaku“, kao i funkcionalnosti operativnih sustava u lokalnoj IT infrastrukturi, interno izrađeni registar subjekata revizije, te baze preporuka financijske revizije koje se redovito ažuriraju. Pripremljena je kolaboracijska platforma za novi revizorski ciklus i kreirane su nove biblioteke i folderi.

U proračunu izvještajne godine planirana su sredstva za nadogradnju IT infrastrukture s ciljem pripreme za implementaciju AMS-a, kao i zamjene amortizirane opreme. Nabavljeni su laptopi za zamjenu amortiziranih i za novozaposlene revizore, štampači i multifunkcijski uređaji za područne urede u Mostaru i Tuzli i uređaj za videokonferenciju. Izvršena je dogradnja WIFI mreže u područnim uredima u Mostaru i Bihaću, kao i poboljšanja na sustavu videonadzora u Sarajevu i implementacija u područnim uredima, te zamjena telefonske centrale u Tuzli.

Nakon analize mogućih rješenja i dobiti od implementacije softvera za podršku procesu protokola i archive, koje su provedene u prethodnoj godini, nije bilo daljnjih aktivnosti. Sredstva u proračunu namijenjena za nabavu softverskog rješenja i prateće opreme preusmjerena su za nabavu softverskih licenci operativnih sustava i uredskih paketa za nabavljene laptope. Za nabavu licenci pokrenut je postupak javne nabave, koji zbog žalbi ponuđača nije okončan u izvještajnoj godini.

Radi osiguranja neprekidnosti i kvalitete ključnih IT servisa, Odjeljenje za IT prati ažuriranje softvera operativnih sustava, servera i desktopa, postavlja centralizirane antivirusne zaštite, te administrira i pruža stručnu podršku zaposlenima. Za održavanje funkcionalnosti hardverskih i sustavnih komponenti angažiraju se vanjske informatičke firme.

Pored ovih aktivnosti, u Odjeljenju za IT vrši se priprema i objava na internet-stranicu svih revizorskih izvješća izrađenih u tijeku godine, medijskih saopćenja i drugih sadržaja.

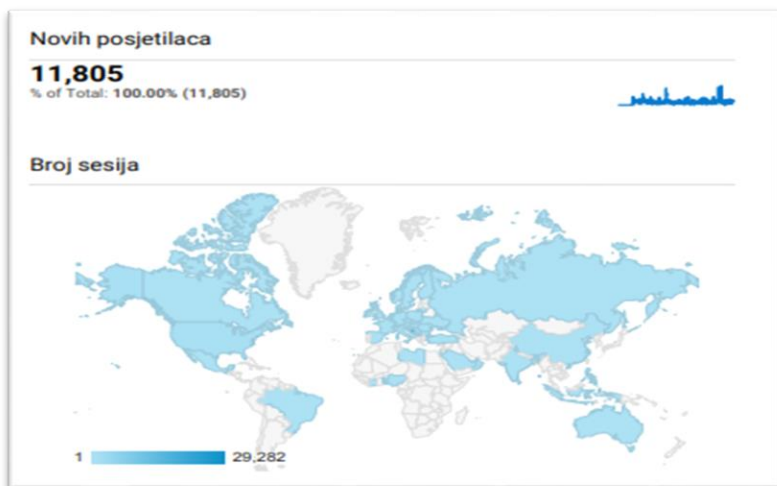
Redovito se objavljuju sadržaji i informacije na intranet, vrše se elektronske pripreme za štampu revizorskih izvješća, izvješća o aktivnostima, planova i ostalih materijala.

6. SURADNJA I KOMUNIKACIJE

U tijeku 2021. godine planirane aktivnosti na polju međunarodne i lokalne suradnje i komunikacija izvršene su u nešto manjem obimu i više elektronski zbog potrebe prilagođavanja aktivnosti Ureda za reviziju okolnostima pandemije.

Javnost je bila pravovremeno upoznata s revizorskim izvješćima, koji su bili popraćeni brojnim saopćenjima. Posebno u razdoblju objave revizorskih izvješća, mediji su pokazali veliki interes za nalaze revizije. Članci su arhivirani na intranetu Ureda.

Posjećenost internet-stranice Ureda tijekom 2021. godine bila je izuzetno dobra, s prosječno **1.110** novih posjetitelja mjesečno i **11.805** ukupno u godini. Ukupan broj sesija iznosio je **29.282** širom svijeta, što je prikazano na mapi.

Izvješće o posjećenosti za 2021., izvor: Google analytics

Tijekom godine kontinuirano je vršena nadogradnja i obogaćivanje internet-stranice Ureda. Postavljena su brojna saopćenja za javnost, informacije o održanom EURORAI seminaru i suradnji s drugim međunarodnim organizacijama (INTOSAI, EUROSAI). Značajniji medijski prilozi o objavljenim izvješćima postavljeni su odjeljku „Ured u medijima“. Napravljena je videoprezentacija o Uredu, čiji je cilj da javnost bolje upozna ulogu ove vrhovne revizorske institucije.

Predstavnici Ureda za reviziju (menadžment i revizorsko osoblje) sudjelovali su na brojnim događajima, te su tako nastojali biti prisutni u okruženju i doprinijeti važnim temama. Održani su brojni sastanci, neki u organizaciji Ureda, a neki u organizaciji trećih strana.

- Centri civilnih inicijativa (u daljnjem tekstu: CCI), uz podršku Švedske, organizirali su konferenciju na temu: **Revizija učinka „Aktivnosti nadležnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine na smanjenju zagađenosti zraka“**. Održana je 18. 2. 2021. godine na online videoplatforni ZOOM, a prenosila se i uživo na Facebook stranici CCI-ja. Njen cilj bio je unapređenje stanja u oblasti smanjenja zagađenosti zraka, te ukazivanje na važnost revizije učinka i njenog doprinosa boljem funkcioniranju javnog sektora. Konferenciji je prisustvovala predstavica Ureda za reviziju institucija u FBiH Aida Đozić – rukovoditeljica Sektora za reviziju učinka, predstavnici Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju, federalnog i kantonalnih ministarstava nadležnih za okoliš, Federalnog hidrometeorološkog zavoda, kao i predstavnici federalne i kantonalnih uprava za inspeksijske poslove i mediji.
- **Održan je sastanak sa šefom Ureda za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo Erduanom Kafedžićem i Erikom Larsonom iz Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država u BiH**, savjetnikom za borbu protiv korupcije u Kantonu Sarajevo, na kojem su razmijenjene informacije o aktivnostima Ureda za reviziju i Ureda za borbu protiv korupcije. Razgovarano je o modalitetima buduće suradnje s ciljem jačanja javne odgovornosti i povećanja transparentnosti.
- U organizaciji Centara civilnih inicijativa održan je **seminar za nove članove Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju**, na kojem su predavači bili predstavnici Ureda za reviziju. Prezentirana je uloga Ureda, smjernice za zakonodavne organe s aspekta INTOSAI-jevog Okvira i međunarodne prakse, godišnji ciklus revizija, od planiranja do izvješćivanja i komunikacije. Predstavljeni su vodiči, proces revizije, struktura izvješća i registar preporuka za financijsku reviziju i reviziju usklađenosti, te reviziju učinka.
- Delegacija Ureda za reviziju prisustvovala je završnom sastanku **projekta paralelne revizije učinka o temi „Upravljanje intervencijama u slučaju incidentnog zagađenja Jadranskog mora“**. Sastanak je održan u razdoblju od 22. do 24. 9. 2021. godine u Trstu, Republika Italija. Domaćin ovog značajnog međunarodnog događaja bio je Revizorski sud Republike Italije. U projektu paralelne revizije sudjelovale su vrhovne revizijske institucije iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Crne Gore, Albanije, Slovenije i Italije. Cilj sastanka bio je potpisivanje zajedničke izjave generalnih revizora iz zemalja sudionica, koja je dio Zbornika sažetaka pojedinačnih revizija učinka. Ovaj susret vrhovnih revizijskih institucija bio je korisna prilika za razmjenu znanja i iskustva u provođenju revizija učinka za vrijeme pandemije COVID-19. Dogovoren je nastavak suradnje u dijelu praćenja realizacije preporuka danih u izvješćima paralelne revizije učinka u svrhu uspostave efikasnog sustava intervencija u slučaju incidentnog zagađenja Jadranskog mora.
- Povodom obilježavanja **Međunarodnog dana borbe protiv korupcije** Transparency international BiH, uz podršku Švedske agencije za međunarodni razvoj i suradnju (SIDA) i Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID), 9. 12. 2021. godine u Sarajevu je organizirao konferenciju pod nazivom „Reformski izazovi u borbi protiv korupcije u BiH“, kojoj su prisustvovali predstavnici Ureda za reviziju.

- Održan je i sastanak predstavnika Ureda i predstavnika CCI-ja, na kojem je razgovarano o dosadašnjim aktivnostima i rezultatima suradnje u okviru Projekta „**Učinkovitija javna revizija za smanjenje korupcije u Bosni i Hercegovini**“, koji provodi CCI uz finansijsku podršku Švedske.
- Na sastanku s **Transparency Internationalom u BiH** predstavljene su aktivnosti koje se odnose na **unapređenje mehanizama za sprečavanje zlouporaba javnih resursa u izbornim kampanjama**, kao i na pronalaženje modaliteta za uključivanje institucija nadležnih za nadzor nad trošenjem javnih sredstava u ovaj proces.
- Sastanak koji je predvodila **Agencija za javne nabave** u online formatu, kojem su prisustvovali VRI Brčko distrikta, Sud Bosne i Hercegovine i Ured za razmatranje žalbi BiH, odnosio se na razmjenu mišljenja po pitanju promjena cijena predmeta javnih nabava u okolnostima inflacije.
- Centar za forenzično računovodstvo Ekonomskog fakulteta u Sarajevu održao je online okrugli sto „**Stanje i perspektive forenzičnog računovodstva u Bosni i Hercegovini**“.

Međunarodna suradnja

Ured za reviziju član je **Europske organizacije regionalnih revizorskih institucija (EURORAI)** od 2018. godine. Na 10. kongresu EURORAI-ja usvojen je program rada za razdoblje od tri godine, kada je Uredu potvrđena organizacija EURORAI seminara. Uslijed pandemije, seminar nije bio održan 2020, već je održan u studenom 2021. godine. S obzirom na novonastale okolnosti, na prijedlog Ureda tema seminara prilagođena je pandemiji i nosila je naziv „**Vrijednosti i koristi regionalnih revizorskih institucija javnog sektora u kontekstu pandemije COVID-19**“.

Seminaru je prisustvovalo više od 60 sudionika – rukovoditelja regionalnih revizorskih institucija koje su članice EURORAI-ja, kao i generalni revizor Ureda za reviziju institucija BiH, te generalni revizor i zamjenici generalnog revizora Kancelarije za reviziju Brčko distrikta. Prisutnima su se obratili i predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine Mirsad Zaimović i članica Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju Dženana Hodžić.

U tijeku godine predstavnici Ureda sudjelovali su i na:

- **XI EUROSAI kongresu**, održanom putem online platforme, koji je podrazumijevao jednu plenarnu sjednicu čije su se točke uglavnom odnosile na pitanja administrativne prirode vezana za sve članice EUROSAI-ja;
- Prvoj online **INTOSAI međunarodnoj naučnoj i praktičnoj konferenciji**, koja je za cilj imala iznalaženje efektivnih rješenja za trenutno najvažnija pitanja nakon usvajanja Moskovske deklaracije. Konferenciji je prisustvovalo više od 500 predstavnika i predstavnica 101 vrhovne revizorske institucije. Pored plenarnih diskusija, održane su otvorene diskusije iz oblasti od najvećeg značaja za revizorsku zajednicu, na kojima su sudjelovali predstavnici i predstavnice Ureda za reviziju:
Revizija zdravstvene i socijalne skrbi; Javne nabave i inovacije u reviziji; Inkluzivnost; Strateška revizija; Analitika podataka u radu VRI; Otvorenost VRI i Ciljevi održivog razvoja. Predstavica Ureda za reviziju imala je ulogu moderatorice na temu „Otvorenost vrhovnih revizorskih institucija“, a predstavnici 15 revizorskih institucija razgovarali su o otvorenosti VRI u vrijeme pandemije COVID-19 i načinu kreiranja dodane vrijednosti.
- Konferenciji pod nazivom „**Reformski izazovi u borbi protiv korupcije u BiH**“, na kojoj su predstavljene ključne aktivnosti koje se provode u oblasti borbe protiv korupcije u BiH. Fokus je bio na trenutnom stanju u provedbi antikorupcijskih mehanizama i politika, te najznačajnijim obvezama i izazovima u procesu izgradnje efikasnog sustava borbe protiv korupcije u Bosni i Hercegovini.
- Seminarima o **rodnoj ravnopravnosti koje je organizirao UN Women**, na kojima je dan doprinos u izradi vodiča za provođenje revizije učinka iz ove oblasti.
- Misiji tima **Svjetske banke** u pokretanju projekta **Podrška boljim, učinkovitijim, održivim i transparentnim državnim poduzećima** (BEST-DP) u Bosni i Hercegovini, koja ima za cilj podršku bh. vladama u formuliranju i provedbi ključnih reformi za poboljšanje upravljanja državnim sektorom.

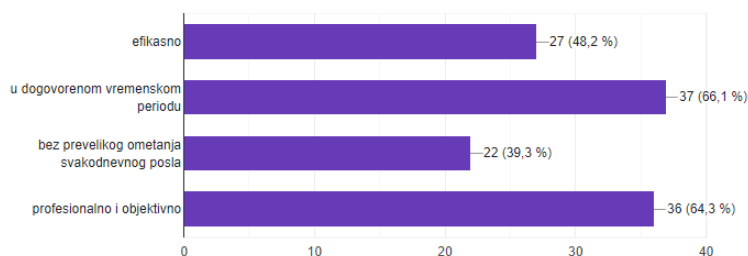
6.1. UPITNIK SUBJEKATA REVIZIJE

6.1.1. UPITNIK SUBJEKATA FINACIJSKE REVIZIJE

Provedena je treća godišnja **anketa subjekata revizije** radi poboljšanja komunikacije i kvalitete revizorskog rada. Upitnik je poslan svim subjektima koji su bili predmetom finacijske revizije za 2020. godinu. Pored pitanja o provođenju revizija, komunikacije i jasnoće danih preporuka, tražene su i sugestije za poboljšanje. **Odgovori na upitnik za 2020. godinu pokazali su da su subjekti revizije zadovoljni načinom komunikacije i provođenjem revizije.** Dane su i određene sugestije koje će se uzeti u obzir u narednom revizorskom ciklusu.

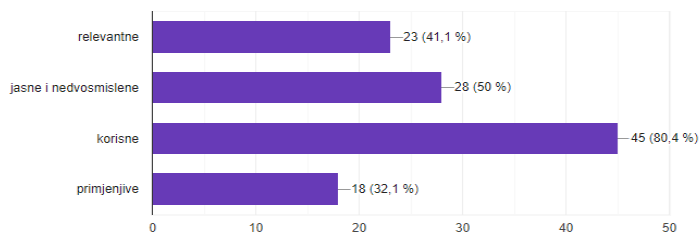
4. Da li je revizija izvršena: (odaberite sve opcije koje su relevantne)

56 odgovora

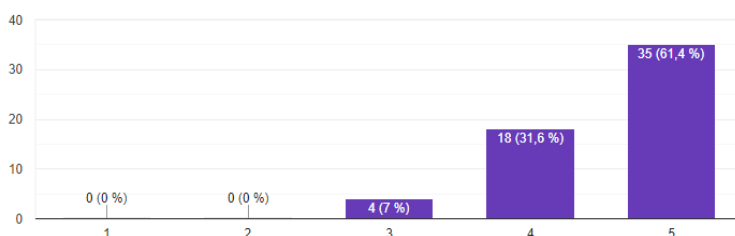
9. Da li su date preporuke u izvještaju?

56 odgovora

12. Da li je revizorski tim pokazao dovoljno stručnosti, znanja i kompetencija?

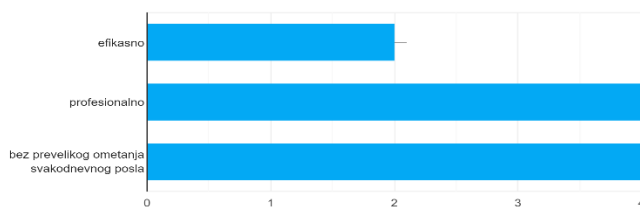
57 odgovora

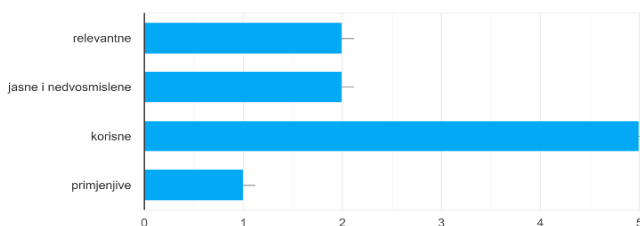
6.1.2. UPITNIK SUBJEKATA REVIZIJE UČINKA

Provedena je i prva anketa subjekata revizije učinka radi poboljšanja komunikacije i kvalitete revizorskog rada. Anektirani su subjekti koji su u 2021. godini obuhvaćeni revizijama učinka i praćenjem realizacije preporuka. Upitnici su dostavljeni na 10 subjekata obuhvaćenih revizijama učinka i na 25 subjekata obuhvaćenih praćenjem realizacije preporuka. Odgovore na upitnik dostavilo je ukupno 19 subjekata revizije. Pored pitanja o provođenju revizija, komunikaciji i jasnoći danih preporuka, tražene su i sugestije za poboljšanje. Odgovori na upitnik pokazali su da su subjekti revizije generalno zadovoljni načinom komunikacije i provođenjem revizije.

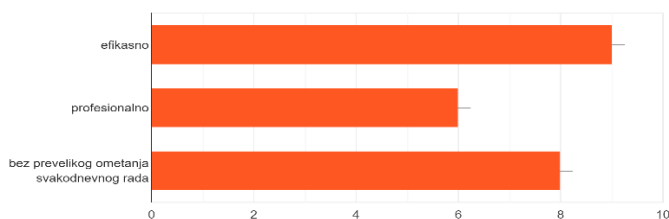
4. Da li je revizija izvršena:
6 odgovora

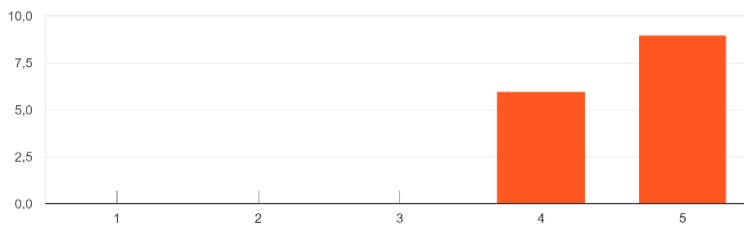
11. Da li su preporuke date u izvještaju:
6 odgovora

4. Da li je praćenje realizacije preporuka provedeno:
15 odgovora

6. Da li je revizorski tim pokazao dobro poznavanje revidirane oblasti, stručnost i kompetenciju?
15 odgovora

7. KOORDINACIJSKI ODBOR VRHOVNIH INSTITUCIJA ZA REVIZIJU

Koordinacijski odbor vrhovnih institucija za reviziju,¹⁹ koji čine generalni revizori i zamjenici tri vrhovne revizorske institucije u BiH,²⁰ tijekom 2021. godine nastavio je s poslovima iz svoje nadležnosti²¹ u smanjenom obimu, što je velikim dijelom uzrokovano pandemijom. Održavani su zajednički sastanci i sjednice u Sarajevu, Tuzli, Brčkom i Banjoj Luci i tako su koordinirane aktivnosti revizorskih ureda u Bosni i Hercegovini.

Koordinacijski odbor nastavio je s aktivnostima na:

- podrški osiguravanju nezavisnosti VRI,
- implementiranju ISSAI okvira,
- podrški izgradnji kapaciteta VRI,
- demonstriranju vrijednosti i koristi od VRI,
- promoviranju prevencije korupcije,
- unapređenju komunikacije s članicama INTOSAI-ja.

Koordinacijski odbor održavao je suradnju stalnih i pridružene članice Odbora, te je među uredima za reviziju nastavljena suradnja koja se odnosila na projekt uvođenja sustava upravljanja procesima revizije (AMS), čije je financiranje predviđeno programom IPA II za 2020. godinu. Razmatrane su opcije analize usklađenosti strateških dokumenata VRI u BiH, dana je podrška sudioništvu VRI u BiH u IDI-jevom PESA-P pilot-programu edukacije za revizore, sudjelovalo se i na EUROSAI kongresu i online INTOSAI međunarodnoj naučnoj i praktičnoj konferenciji.

Diskusije tijekom rada Koordinacijskog odbora ukazivale su i na moguće načine poboljšanja u metodologiji, čijom primjenom bi se unaprijedio njegov rad, a samim tim i rad revizijskih institucija.

¹⁹ U daljnjem tekstu: Koordinacijski odbor

²⁰ Ured za reviziju institucija BiH, Ured za reviziju institucija u FBiH i Kancelarija za reviziju javnog sektora Republike Srpske. Kancelarija za reviziju Brčko distrikta BiH je pridružena članica.

²¹ Nadležnosti Koordinacijskog odbora su:

- a) uspostavljanje konzistentnih vodiča i uputstava temeljenih na INTOSAI revizorskim standardima;
- b) razmjena profesionalnih iskustava i težnja ka osiguranju konzistentne kvalitete revizije;
- c) organizacija i koordinacija razvojnih aktivnosti sva tri ureda za reviziju;
- d) dodjeljivanje revizorske odgovornosti za zajedničke aktivnosti;
- e) određivanje zastupanja u međunarodnim tijelima.

8. REZIME

U ovom Izvješću dan je uvid u rad Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine tijekom 2021. godine. Akcenat je bio na izvršenju plana revizije u posebnim okolnostima izazvanim pandemijom COVID-19. O radu Ureda javnost je bila kontinuirano i pravovremeno upoznata.

Tijekom godine započeta je realizacija plana revizija za 2021/2022. godinu, uvedeni su noviteti u radu – sve to kako bi Ured demonstrirao svoju relevantnost i pokrenuo promjene u životima građanki i građana.

U narednoj godini nastaviti ćemo biti predani ostvarenju planiranih ciljeva kako bismo demonstrirali važnost za građane sukladno INTOSAI-jevim principima i smjernicama.

Broj: 04-04-1-685/22

Sarajevo, 4. 3. 2022. godine

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić